

İFADE ÖZGÜRLÜĞÜ DERNEĞİ

DAVA GÖZLEM RAPORU

Canan Kaftancıoğlu

Türk Ceza Kanunu’nun 299, 125 (3), 301, 216. Maddeleri

Terörle Mücadele Kanunu’nun 7 (2) Maddesi

I. Giriş ve Arka Plan

1. Bu dava gözlem raporu, Türkiye’de düşünce ve ifade özgürlüklerini korumayı ve geliştirmeyi amaçlayan, kâr amacı gütmeyen bir sivil toplum örgütü olan İfade Özgürlüğü Derneği (“İFÖD”) tarafından hazırlanmıştır. İFÖD, gözlem raporunda Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi’nin 6. ve 10. maddesi ile güvence altına alınan adil yargılanma hakkı ve ifade ve basın özgürlüğü hakkı üzerine Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi içtihadı ile belirlenen standartları esas almıştır.
2. Bu raporun amacı Canan Kaftancıoğlu’nun Cumhuriyet Halk Partisi (“CHP”) İstanbul İl Başkanlığına seçilmesinin hemen ardından önceki beş altı yıl içindeki Twitter paylaşımları dolayısıyla hakkında açılan davanın ifade özgürlüğü ve hukuk devleti standartları açısından incelenmesidir.
3. Canan Kaftancıoğlu, 22 Mayıs 2010 tarihinde gerçekleşen CHP Olağan Kurultay’ında Kemal Kılıçdaroğlu’nun Genel Başkan olarak seçilmesiyle partide aktif görevler almaya başlayan Canan Kaftancıoğlu, 12 Haziran 2011 tarihinde gerçekleşen genel seçimlerde CHP İstanbul 3. Bölge Milletvekili aday adayı olmuştur. 2011 ile 2012 yılları arasında CHP İstanbul Basın, Kültür ve İletişimden Sorumlu İl Başkan Yardımcılığı; 2012 ile 2014 yılları arasında ise İstanbul İl Başkan Vekilliği görevlerinde bulunmuştur. Kaftancıoğlu, 30 Mart 2014 tarihinde gerçekleşen yerel seçimlerde CHP’nin Maltepe Belediye Başkan adayı olmuştur. Canan Kaftancıoğlu, 13 Ocak 2018 tarihinde gerçekleşen CHP İstanbul 36. Olağan İl Kongresi’nde CHP İstanbul İl Başkanlığı görevine seçilmiştir. 31 Mart 2019 tarihinde gerçekleşen yerel seçimler ve İstanbul’da tekrarlanan 23 Haziran 2019 İstanbul Büyükşehir Belediyesi Başkanlığı seçimlerinde CHP’nin adayı Ekrem İmamoğlu kullanılan oyların çoğunluğunu alarak seçimi kazanmıştır. İstanbul’un Türkiye siyasetindeki önemi itibarıyla seçim sonuçları muhalefet için bir zafer, iktidar için ise büyük bir kayıp olarak değerlendirilmiştir. Canan Kaftancıoğlu, İstanbul il örgütü yöneticisi olarak seçimin kazanılmasındaki en önemli isimlerden biri olarak görülmüştür.
4. Canan Kaftancıoğlu’nun 13 Ocak 2018 tarihinde CHP’nin İstanbul İl Başkanı seçilmesi üzerine Adalet ve Kalkınma Partisi (“AKP”), Milliyetçi Hareket Partisi (“MHP”) ve CHP içerisindeki bazı siyasetçiler Canan Kaftancıoğlu’nun İstanbul İl Başkanı seçilmesine tepki göstermiştir. Medyada, Kaftancıoğlu hakkında çok sayıda haber yapılmış ve özellikle sosyal medya platformlarında Kaftancıoğlu’nun il başkanlığına seçilme süreci, eski paylaşımları ve özel yaşamı tartışma konusu olmuştur. Kaftancıoğlu’nun yıllar önce yazılmış tweetleri CHP İstanbul İl Başkanı olmasından çok kısa bir süre sonra soruşturma konusu yapılmıştır. Nitekim, Canan Kaftancıoğlu’nun CHP İstanbul İl Başkanı seçilmesinden bir gün sonra, 14 Ocak 2018 Pazar günü İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından Kaftancıoğlu’nun sosyal medya aktivitelerinin araştırılması yönünde İstanbul İl Emniyet Müdürlüğü’ne sözlü talimat verilmiştir.

5. 15 Ocak 2018 Pazartesi günü Cumhurbaşkanı ve AKP Genel Başkanı Recep Tayyip Erdoğan tarafından, vekilleri aracılığı ile İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığına Cumhurbaşkanına hakaret suçunun işlendiğinden bahisle Kaftancıoğlu hakkında suç duyurusunda bulunulmuştur. Cumhurbaşkanı Erdoğan, 16 Ocak 2018 tarihinde parti grup toplantısında Kaftancıoğlu'nun sosyal medya paylaşımlarını ekrana yansıtmış ve salonda bulunanlar tarafından yuhalanmıştır. Erdoğan, Kaftancıoğlu'nu terör örgütü mensubu ve marjinal olarak tanımlamış; milleti aşağıladığı ve devlete katil dediğini, 15 Temmuz'a karşı direnişi itibarsızlaştırmaya çalıştığını sert bir dille belirtmiştir. Konuşmada Canan Kaftancıoğlu için *"Kaftancıoğlu Marksist terminoloji ile ülkemizin değerlerine saldırmıştır", "Kemal Kılıçdaroğlu gibi karikatür bir tipin başında olduğu bir partiye de tencere kapak gibi böyle bir il başkanı yakışır... Ben de arkadaşlarım da suça teşvikten davalarımızı açıyoruz. Bu nasıl siyasetçi. Bunların bedelini ödeyecekler"*¹ demiş, bu sözler muhalefet tarafından yargı ve kamuoyuna yönelik bir talimat olarak yorumlanmıştır. Bu açıklamaların ardından sosyal medya platformlarında Erdoğan'ın sözlerine referansla çok sayıda insan Kaftancıoğlu'na yönelik hakaret ve tehdit içerikli paylaşımda bulunmuştur.
6. Erdoğan'ın grup toplantısındaki açıklamalarının ardından Kaftancıoğlu, 16 Ocak 2018 tarihinde sosyal medya hesabı üzerinden paylaşımlar yaparak hakkında söylenenlerin yalan, yanlış ve iftira olduğunu belirtmiştir.² 17 Ocak 2018 tarihinde ise Kaftancıoğlu, hakkındaki eleştirilere kapsamlı yanıtlar vererek kadın kimliğiyle erkek egemen siyasetteki varlığından korkulduğunu ifade etmiştir. Gezi Protestolarına katıldığı için hakkındaki eleştirilere ilişkin olarak söylediği her şeyin arkasında olduğunu belirten Kaftancıoğlu, paylaşımları içerisinde sadece Erdoğan'ın annesine yönelik küfür içeren bir duvar yazısı nedeniyle Erdoğan'dan özür dilemiştir.³
7. Canan Kaftancıoğlu'nun CHP İl Başkanı seçilmesi ve Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın bu konuda sert eleştiriler yönelttiği grup toplantısının ardından sosyal medyada ve basında Kaftancıoğlu aleyhine yayınlar başlamıştır. Kaftancıoğlu bu kapsamda bir nefret ve karalama kampanyasının konusu olmuştur.
8. Kaftancıoğlu'nun 2013-2017 yılları arasındaki paylaşımları bağlamlarından kopararak sistematik bir şekilde haberleştirilmiştir. Bu kapsamda Sabah, Kaftancıoğlu hakkında soruşturma başlatıldığını belirterek bu paylaşımlara yer vermiştir.⁴ Benzer şekilde Gazete Doğu isimli İnternet sitesinde Canan Kaftancıoğlu'nun iddianamede de yer alan paylaşımlarının ekran görüntülerine yer verilerek Kaftancıoğlu'nun 15 Temmuz'da darbeyi durduran halka 'DAEŞ'çi muamelesi yaptığı belirtilerek Kaftancıoğlu'nun Gezi

¹ Anadolu Ajansı, "Cumhurbaşkanı Erdoğan: CHP İstanbul'a bir il başkanı seçmiş ki tam facia", 16.01.2018, <https://www.aa.com.tr/tr/turkiye/cumhurbaskani-erdogan-chp-istanbula-bir-il-baskani-secmis-ki-tam-bir-facia/1032465>.

² Gazete Duvar, "Canan Kaftancıoğlu: Erdoğan'a çok teşekkür ederim", 16.01.2018, <https://www.gazeteduvar.com.tr/politika/2018/01/16/canan-kaftancioglu-erdogana-cok-tesekkurl-ederim/>.

³ Gazete Duvar, "Canan Kaftancıoğlu, Erdoğan'dan özür diledi", 17.01.2018, <https://www.gazeteduvar.com.tr/politika/2018/01/17/canan-kaftancioglu-korkuyorlar-saldiriyorlar/>.

⁴ Sabah, "İşte CHP İstanbul İl Başkanı Canan Kaftancıoğlu'nun skandal tweetleri!", 16.01.2018, <https://www.sabah.com.tr/galeri/turkiye/iste-chp-istanbul-il-baskani-canan-kaftancioglunun-skandal-tweetleri>.

Protestoları, Kobane olayları, 15 Temmuz hakkındaki savaş ve şiddet karşıtı paylaşımları hakaret ve provokasyon olarak tarif edilmiştir.⁵

9. Yeni Akit, 17.01.2018 tarihinde Kaftancıoğlu'nun 2013 yılında Sakine Cansız ile ilgili yapmış olduğu bir paylaşıma yer vermiştir⁶. Paylaşımında Sakine Cansız'ın Fransa'da faili meçhul bir cinayetle öldürülmesine yönelik eleştiri dile getirmiş olmasına rağmen, Kaftancıoğlu haberde PKK'lı bir teröristi desteklemekle itham edilmiştir⁷. Ayrıca haberde Kaftancıoğlu'nun tweetini sildiği belirtilmesine rağmen paylaşım Kaftancıoğlu tarafından hiçbir zaman silinmemiştir.
10. Yeni Akit'te, 20.01.2018 tarihinde yayımlanan Zekeriya Say'a ait köşe yazısında, Kaftancıoğlu'nun Mustafa Kemal Atatürk hakkındaki söylemlerinin CHP yönetimi tarafından hoş karşılanmadığı belirtilmiştir. Devamında ise Kaftancıoğlu'nun eşi, kayınpederi ve onun adına düzenlenen etkinlikler üzerinden Kaftancıoğlu'nun siyasi çizgisi hakkında iddialarda bulunulmuştur.⁸
11. Sabah gazetesinde, Ersoy Dede'nin 18.01.2018 tarihinde yayınlanan köşe yazısında⁹ Kaftancıoğlu hakkında yorumlara yer verilmiştir. Bu kapsamda Kaftancıoğlu'nun siyasi nitelikli paylaşımları yanında özel hayatına ilişkin paylaşımları da sert bir şekilde eleştirilmiştir. Haberin sonunda ise Kaftancıoğlu'nun "legal siyasi macerasının" devam edemeyeceği belirtilerek "Bu hanım tam anlamıyla bir ulusal güvenlik sorunudur. Ya CHP, bu hanıma haddini bildirir ya da Canan Hanım gereğini yapar" denmiştir.¹⁰
12. Sabah gazetesinin 19.01.2018 tarihli haberinde ise Nedim Şener'in köşe yazısında yer alan iddialara yer verilerek Kaftancıoğlu'nun seçimi Kılıçdaroğlu'nun dayatmasıyla kazandığı, kongre sürecine müdahale edildiği ve parti içinde bu nedenlerle sorunlar yaşandığı aktarılmıştır. Haber dilinde Kaftancıoğlu, PKK, Fethullahçı Terör Örgütü (FETÖ) lobilerine göz kırpan; partide deprem yaratan kişi olarak sunulmuştur. Haberde, aktarılan iddialar için herhangi bir dayanak gösterilmemiştir.¹¹

⁵ Gazete Doğu, "CHP'li Başkan'dan Skandal Tweetler", 15.01.2018, <http://www.gazetedogu.com/chp-li-baskan-dan-skandal-tweetler/6054/>.

⁶ Yeni Akit, "Canan Kaftancıoğlu'nun skandalları bitmiyor", 17.01.2018, <https://www.yeniakit.com.tr/haber/canan-kaftancioglunun-skandallari-bitmiyor-414730.html>

⁷ Aynı konuda benzer bir haberler için bkz. Yeni Şafak, "Skandalları bitmiyor: PKK'lı teröristin ölümüne böyle ağlamış", 17.01.2018, <https://www.yenisafak.com/gundem/skandallari-bitmiyor-pkkli-teroristin-olumune-boyle-aglamis-3014863>; Milli Gazete, "Canan Kaftancıoğlu'nun skandal tweetleri bitmiyor", 18.01.2018, <https://www.milligazete.com.tr/haber/1487742/canan-kaftancioglunun-skandal-tweetleri-bitmiyor>.

⁸ Yeni Akit, "Acar gelin' Canan Kaftancıoğlu", 20.01.2018, <https://www.yeniakit.com.tr/yazarlar/zekeriya-say/acar-gelin-canan-kaftancioglu-22716.html>; Haber Popüler, "Canan Kaftancıoğlu'ndan skandal PKK mesajı!", 18.01.2018, <http://www.haberpopuler.com/gundem/canan-kaftancioglundan-skandal-pkk-mesaji-h3530.html>.

⁹ Yeni Aktüel, "Canan Hanım Bir Ulusal Güvenlik Sorunudur", 18.01.2018, <https://www.sabah.com.tr/yazarlar/aktuel/ersoy-dede/2018/01/18/canan-hanim-bir-ulusal-guvenlik-sorunudur>.

¹⁰ Sabah, "Canan Kaftancıoğlu bir ulusal güvenlik sorunudur!", 18.01.2018, <https://www.sabah.com.tr/gundem/2018/01/18/canan-kaftancioglu-bir-ulusal-guvenlik-sorunudur>.

¹¹ Sabah, "Canan Kaftancıoğlu hakkında şok iddialar", 19.01.2018, <https://www.sabah.com.tr/gundem/2018/01/19/canan-kaftancioglu-hakkinda-sok-iddialar>.

13. Kaftancıoğlu'na yönelik eleştiri ve tepkiler sosyal medya üzerinden devam ederken Kaftancıoğlu'nun eski paylaşımları hakkında Başbakanlık İletişim Merkezi (BİMER) üzerinden çok sayıda şikâyetle bulunulmuş ve suç duyuruları yapılmıştır. Sonuç olarak; Canan Kaftancıoğlu'nun CHP İstanbul İl Başkanı seçildiği 13 Ocak 2018 tarihinden bir gün sonra İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığının sözlü talimatıyla başlayan iki aylık dönemde Kaftancıoğlu hakkında beş farklı suçtan altı ayrı soruşturma açılmıştır. Bu soruşturmaların hepsi farklı tarihlerde İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından yürütülen soruşturma dosyası ile birleştirilmiştir.
14. İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından Canan Kaftancıoğlu'nun sosyal medya paylaşımları sebebiyle 22.05.2019 iddianame düzenlenmiştir. İddianame, İstanbul 37. Ağır Ceza Mahkemesi tarafından kabul edilmiştir. Canan Kaftancıoğlu, İstanbul 37. Ağır Ceza Mahkemesi'nin 2019/171 Esas numaralı dosyası kapsamında Cumhurbaşkanı'na Hakaret, Kamu Görevlisine Hakaret, Türkiye Cumhuriyeti Devletini Alenen Aşağılama, Halkı Kin ve Düşmanlığa Alenen Tahrik Etme ve Terör Örgütü Propagandası Yapmak suçlarından yargılanmıştır. Yargılama davanın 06.09.2019 tarihli üçüncü ve son celsesinde tamamlanmıştır. İstanbul 37. Ağır Ceza Mahkemesi, Canan Kaftancıoğlu'nun 35 sosyal medya paylaşımı sebebiyle üzerine atılı suçların tamamı olmak üzere 5 ayrı suçtan toplam 9 yıl 8 ay 20 gün hapis cezasına çaptırılmasına karar vermiştir.
15. Canan Kaftancıoğlu, mahkûmiyet kararına karşı istinaf başvurusunda bulunmuştur. İstinaf başvurusunu inceleyen İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi 2. Ceza Dairesi, 23.06.2020 tarihli kararıyla “...usule ve esasa ilişkin herhangi bir hukuka aykırılık bulunmadığı anlaşıldığından...” şeklindeki tek cümleden ibaret gerekçesiyle reddetmiştir.
- Canan Kaftancıoğlu son olarak İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi 2. Ceza Dairesi'nin kararını temyiz etmiştir. Temyiz başvurusunu inceleyen Yargıtay 3. Ceza Dairesi 10.05.2022 tarihli kararıyla Canan Kaftancıoğlu hakkında verilen kamu görevlisine görevinden dolayı hakaret ve Türkiye Cumhuriyeti devletini alenen aşağılama suçundan verilen cezayı onamış ve Cumhurbaşkanı'na hakaret suçu kapsamında verilen cezayı ise 1 yıl 16 aydan 1 yıl 9 aya indirerek onamıştır. Yargıtay 3. Ceza Dairesi ayrıca silahlı terör örgütü propagandası yapmak, halkı kin ve düşmanlığa alenen tahrik etmek ve terör örgütü propagandası yapmak suçlarından verilen hapis cezalarının ise suçun unsurlarının oluşmadığı gerekçesiyle bozulmasına karar vermiştir. Yargıtay 3. Ceza Dairesi, Canan Kaftancıoğlu'nun kamu görevlisine karşı görevinden dolayı hakaret, Türkiye Cumhuriyeti Devletini alenen aşağılamak ve Cumhurbaşkanı'na hakaret suçlarından 4 yıl 11 ay 20 gün hapis cezası ile cezalandırılmasına karar vermiştir.

II. Hukuki Süreç

16. İfade Özgürlüğü Derneği tarafından hazırlanan Dava Gözlem Raporu, yukarıda aktarılan yargının siyasi bir baskı aracına dönüşmesi sürecinde önemli bir muhalif siyasetçi ve hak savunucusu olan Canan Kaftancıoğlu'nun siyasi faaliyetleri nedeniyle hakkında açılan soruşturmalar ve İstanbul 37. Ağır Ceza Mahkemesinde görülen duruşmalar hakkında kamuoyuna bilgi vermeyi ve Kaftancıoğlu'nun beş ayrı suçtan mahkûmiyetini içeren karara ilişkin hukuki değerlendirmeler sunmayı amaçlamaktadır. Kaftancıoğlu'na yönelik adli işlemler aşağıda da görüleceği üzere siyasette yükselmesinden hemen sonra başlamıştır. Bu nedenle Kaftancıoğlu davası son dönemlerde görülen yargı yoluyla otoriterleşme eğiliminin önemli örneklerinden birine örnek oluşturmaktadır.

17. İFÖD, Canan Kaftancıoğlu'nun İstanbul 37. Ağır Ceza Mahkemesi'nin 2019/171 Esas numaralı dosyası nezdinde görülen yargılamayı, iddianamenin kabul edilmesi ile birlikte davanın 28.06.2019 tarihli birinci duruşmasından itibaren takip etmiştir.
18. İFÖD'ün hukuk ekibi gerçekleştirilen duruşmaların tamamını takip etmiş ve yargılama üzerine gözlemler gerçekleştirmiştir. İFÖD hukuk ekibi; sanıkların avukatları ile iletişime geçerek yargılamayı, avukatların görüşlerini ve dava dosyasındaki belgeleri değerlendirmiş, dava üzerine gözlemler gerçekleştirmiştir.

A. Soruşturma Aşaması ve İddianame

19. İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı 14 Ocak 2018 Pazar günü saat 17:34'te Canan Kaftancıoğlu'nun sosyal medya hesaplarının araştırılması yönünde İl Emniyet Müdürlüğüne sözlü talimat verilmiştir. Ceza Muhakemesi Kanunu'nun ("CMK") 161/3. maddesi uyarınca cumhuriyet savcısının acele hallerde adli kolluğa sözlü emir verebileceği düzenlenmişse de bunun en kısa sürede yazılı olarak bildirilmesi şart koşulmuştur. Belirtmek gerekir ki Savcılık, Kaftancıoğlu hakkında araştırma yapılmasına yönelik talimatını soruşturma aşaması boyunca hiçbir zaman yazılı olarak dosyaya koymadığı gibi savcının Kaftancıoğlu'na yönelik sosyal medya araştırmasının hangi sebeple acele işlerden sayıldığına yönelik bir açıklaması da dosyada bulunmamaktadır. 15 Ocak, 2018 Pazartesi günü İstanbul İl Emniyet Müdürlüğü tarafından hazırlanan tahkikat evrakı soruşturma dosyasına kaydedilmiştir. Aynı gün Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın vekilleri tarafından da Kaftancıoğlu hakkında Cumhurbaşkanı'na hakaret suçunu (TCK'nın 299. maddesi) işlediği belirtilerek şikâyet dilekçesi sunulmuştur.
20. Kısa süre içerisinde Türkiye'nin farklı illerinden farklı cumhuriyet savcılıklarında Kaftancıoğlu hakkında farklı suçlar altında soruşturmalar başlatılmış, suç duyurusu ve BİMER şikayetleri yapılmıştır. Kaftancıoğlu'nun 2012-2017 yılları arasında yapmış olduğu paylaşımlar nedeni ile hakkında 2018 yılında açılan ilk soruşturmadan sonraki 1,5 yıl içerisinde İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından başlatılan beş soruşturma dışında Küçükçekmece Cumhuriyet Başsavcılığı, İstanbul Anadolu Cumhuriyet Başsavcılığı, Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından açılan üç soruşturma ile birlikte toplamda sekiz soruşturma yürütülmüştür.¹²
21. Bu süreçte Cumhurbaşkanı Erdoğan tarafından 15 Ocak 2018'de Cumhurbaşkanı'na hakaret suçunun (TCK'nın 299. maddesi), 24 Ocak 2018'de ise hem Cumhurbaşkanı'na hakaret hem de basit hakaret suçunun sosyal medya aracılığı ile işlendiği hususunda şikâyet dilekçeleri verilmiştir. Yine Kaftancıoğlu hakkında 14 Ocak 2018'de Kaftancıoğlu'nun Türk Milletini, Türkiye Cumhuriyeti Devletini, Devletin Kurum ve Organlarını Aşağılama suçunu (TCK'nın 301. maddesi) işlediği gerekçesi ile bir ihbarda bulunulmuştur. 18 Ocak 2018'de ise bir tanesi isimsiz olmak üzere iki adet BİMER başvurusu yapıp suç duyurusunda bulunulmuştur. Bu başvurularda Kaftancıoğlu'nun Cumhurbaşkanı'na hakaret suçunu (TCK'nın 299. maddesi) işlediği ifade edilmiştir. 22 Ocak 2018 tarihinde ise Kaftancıoğlu hakkında 7 kişi tarafından verilen bir şikâyet dilekçesi ile suç duyurusunda bulunulmuştur. Kendilerini 15 Temmuz gazileri olarak belirten şikâyetçiler

¹² İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı'nın 2018/9470, 2018/33482, 2018/19275, 2018/23534, 2019/77334 sayılı soruşturma dosyaları, Küçükçekmece Cumhuriyet Başsavcılığı'nın 2018/6466 sayılı soruşturma dosyası, İstanbul Anadolu Cumhuriyet Başsavcılığı'nın 2018/15837 sayılı soruşturma dosyası, Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı'nın 2018/806 sayılı soruşturma dosyası.

Kaftancıoğlu'nun Kişinin Hatırasına Hakaret (TCK'nın 130. maddesi), Halkı Kin ve Düşmanlığa Tahrik veya Aşağılama (TCK'nın 216. maddesi) ve İftira (TCK'nın 267. maddesi) suçlarını işlediğini iddia etmişlerdir. 29 Nisan 2019 tarihinde ise İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı Terörle Mücadele Kanunu'nun ("TMK") 7/2. maddesi uyarınca Kaftancıoğlu hakkında soruşturma başlatmıştır. Kaftancıoğlu'nun 27 Nisan 2019'da telefon yolu ile katıldığı Habertürk TV Kanalındaki bir program sonrası başlatılan soruşturma kapsamına daha sonradan Kaftancıoğlu'nun Sakine Cansız ve arkadaşlarının öldürülmesi hakkında attığı 11.02.2013 tarihli "*İnsanlık tarihi kadın ile başlar. İnsanlık kadına yapılanlarla kaybeder' demiş Sakine Cansız. Ve İnsanlık yine kaybetti.*" paylaşımı da delil olarak eklenmiştir.

22. Nihai olarak 2018 yılında açılan ilk soruşturmayı takiben Kaftancıoğlu hakkında farklı tarihlerde yapılan suç duyuruları üzerine başlatılan sekiz ayrı soruşturma dosyası¹³ 22 Mayıs 2019 tarihinde 2018/27321 numaralı soruşturma dosyası ile birleştirilerek soruşturmaya bu numara üzerinden devam edilmesine karar vermiştir.
23. 18 Ocak 2018 tarihinde, İstanbul Emniyet Güvenlik Şube Müdürlüğü tarafından hazırlanan 15 Ocak 2018 tarihli inceleme raporu kapsamında, 2018/9470 soruşturma numarası ile İstanbul Cumhuriyet Başsavcı Vekili tarafından Adalet Bakanlığı Ceza İşleri Genel Müdürlüğüne 2018/18 numaralı fezleke yazılmıştır. Bu kapsamda Cumhurbaşkanına Hakaret (TCK'nın 299.maddesi) suçu ve Türk Milletini, Cumhuriyetini ve Türkiye Büyük Millet Meclisini Alenen Aşağılama (TCK'nın 301/1. maddesi); Türkiye Cumhuriyeti'ni, Yargı Organlarını, Askeri veya Emniyet Teşkilatını Alenen Aşağılama (TCK'nın 301/2. maddesi) suçlarından soruşturma yapılabilmesi için soruşturma izni verilmesi talep edilmiştir.
24. 30 Ocak 2018 tarihinde, Adalet Bakanlığı Ceza İşleri Genel Müdürlüğü cevaben; TCK 299 ve 301. maddesinde düzenlenen suçların soruşturulmasının ayrı usullere tabi olduğunu, evrakın ayrılarak her suç için ayrı işlem yapılması ve TCK'nın 301. maddesinde yer alan hangi değer ne tür bir ifade ile ihlal edildiğinin tespit edilmesi gerektiğini belirtmiştir. Bakanlık, ayrıca TCK'nın 299. maddesinde yer alan cumhurbaşkanına hakaret suçu bakımından kovuşturma izni arandığını, bu nedenle soruşturma aşamasında Adalet Bakanlığı'nın izninin gerekmediği yönünde görüş bildirmiştir.
25. 12 Şubat 2018 tarihinde TCK'nın 301. maddesi kapsamındaki suç için soruşturma izni gerekmesi nedeniyle ayırma kararı vermiştir. Bu kapsamda Savcılık, TCK'nın 301/4. maddesi uyarınca soruşturma izni verilmesini Adalet Bakanlığı Ceza İşleri Genel Müdürlüğünden talep etmiştir. Görülmektedir ki, Savcılık soruşturma izni gereken bir suç için henüz Adalet Bakanlığından izin verilmeden soruşturmayı yürütmüş, soruşturma için izin istediği talep yazısına soruşturma ile ilgili belgeleri ekleyip göndermiştir.
26. Adalet Bakanlığı Ceza İşleri Genel Müdürlüğü 22 Mayıs 2018 tarihli cevap yazısında Kaftancıoğlu'na ait tweetlerin "*Türkiye Cumhuriyeti Devletini alenen aşağılama*" eylemi kapsamında değerlendirilebileceği kanaatine varıldığı belirtilmiş ve soruşturma izni verilmiştir. Bakanlığın izin yazısında Kaftancıoğlu'na ait tweetlere alt alta yer verilmiş ancak bu tweetlerin neden Türkiye Cumhuriyeti Devletini alenen aşağılama suçu oluşturabileceğine ilişkin hiçbir gerekçeye yer verilmemiştir. Dahası Kaftancıoğlu'nun

¹³ Bkz. para. 20.

siyasi kimliği, görevi, bu ifadelerin ne zaman paylaşıldığı gibi hususlar da değerlendirmeye alınmamış olup, şablon bir izin yazısı ile TCK'nın 301/4. maddesi uyarınca soruşturma izni verildiği belirtilmiştir. Dolayısıyla Adalet Bakanlığının TCK'nın 299. Maddesi ve TCK'nın 301. Maddesi kapsamında verilecek izinlere ilişkin genelgesinde¹⁴ belirtilen hususların hiçbirini tartışılmadan verilmiş bu izin, şekli anlamda bir izin olsa dahi maddi anlamda bir izin niteliği taşımamaktadır. Dolayısıyla TCK'nın 301. maddesinde düzenlenen suç açısından soruşturma usule aykırı başlatılmış ve yürütülmüştür.

27. 13 Şubat 2018 tarihinde İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı TCK'nın 299. maddesi kapsamındaki soruşturması bakımından Adalet Bakanlığı Ceza İşleri Genel Müdürlüğünden TCK'nın 299. maddesinde düzenlenen Cumhurbaşkanına Hakaret suçundan kovuşturma yapılabilmesi için kovuşturma izni verilmesini talep etmiştir. 22 Mayıs 2018 tarihinde Adalet Bakanlığı Ceza İşleri Genel Müdürlüğü tarafından Bakanlık Makamına hitaben bir düşünce yazısı gönderilmiştir. Bu kapsamda Kaftancıoğlu'na ait 14 paylaşımın bazılarının Recep Tayyip Erdoğan cumhurbaşkanı olmadığı bir dönemde yapılmış olması nedeniyle TCK'nın 299. maddesinde düzenlenen suç kapsamında değerlendirilemeyeceği; bir kısmının ise bu suç kapsamında olduğu belirtilerek bu paylaşımlar bakımından TCK'nın 299/3. maddesi uyarınca kovuşturma izni verilmesi gerektiğine ilişkin görüş sunulmuştur. Bu kapsamda TCK'nın 299. maddesi uyarınca kovuşturma izni verilen dokuz tweetten sekiz tanesi iddianamede yer almıştır.
28. Adalet Bakanlığı'nın yetkisi kendisinden talep edilen izin kapsamındaki eylemler açısından izin vermek ya da vermemekten ibarettir. Buna rağmen, Bakanlığın göndermiş olduğu yazıda izine konu paylaşımlardan bir kısmının Recep Tayyip Erdoğan cumhurbaşkanı olmadığı bir dönemde yapılması itibarıyla söz konusu paylaşımların TCK'nın 299. Maddesinde düzenlenen suç kapsamında değerlendirilemeyeceği yönünde görüş bildirdiği görülmektedir. Bu durumda, Adalet Bakanlığı'nın izin vermek ya da vermemenin ötesinde savcılığa hangi suç tipi yönünden soruşturma yürütülmesi gerektiği üzerine görüş bildirmiştir. Dolayısıyla, TCK'nın 299. maddesi için dava şartı niteliğinde olan bir iznin varlığının tartışmalı hale geldiği söylenebilir.
29. Bunun yanında, bu kovuşturma izni talebinde de söz konusu tweetlerin bağlamı, Kaftancıoğlu'nun siyasi konumu dikkate alınmamış, hukuki bir değerlendirme yapılmadan TCK'nın 299. Maddesi uyarınca kovuşturma yapılmasına izin verilmiştir. Dolayısıyla Adalet Bakanlığının Genelgesinde belirtilen hususların hiçbirinin tartışılmadan verilmiş bu izin, şekli anlamda bir izin olsa da maddi anlamda bir izin niteliği taşıdığı söylenemez. TCK'nın 299. maddesi için dava şartı niteliğinde olan bu iznin varlığı tartışmalı gözükmemektedir.
30. Adalet Bakanlığının izne ilişkin zamanlamasının da siyasi gelişmelere göre belirlendiği izlenimi doğmaktadır. Adalet Bakanlığı söz konusu izni, uzun süre bekledikten sonra 24 Haziran 2018 Cumhurbaşkanlığı seçimlerinden 12 gün önce vermiştir. Kaftancıoğlu seçim öncesindeki çalışmaları ve faaliyetleri ile özellikle bu dönemde siyasi olarak görünürlüğü artmış ve kamuoyunda bilinen bir isim haline gelmiştir.

¹⁴ Adalet Bakanlığının B.03.0. CİG.0.00.00.05/010.06.02/17-1 sayılı ve 09.05.2008 tarih ve 18/1 Numaralı Genelgesi, https://www.adalet.gov.tr/Genelgeler/genelge_pdf/18-1.pdf.

31. Soruşturma süresince Canan Kaftancıoğlu'nun lehine hiçbir delil toplanmadığı gözlemlenmektedir. Bu kapsamda soruşturma konusu tweetlerin bazılarına ilişkin açıklamaları değerlendirilmediği gibi paylaşımların yapıldığı yıl, beğenilme ve retweet edilme sayıları gibi hiçbir husus dosyada işlenmemiştir. Olay, bağlam ve etki yönünden bir analize yer verilmeyerek etkin ve etkili bir soruşturma yürütülmediği gözlemlenmektedir.
32. Kaftancıoğlu hakkındaki tüm soruşturma dosyaları birleştirilmeden önce 12 Aralık 2018 tarihinde TCK'nın 125, 216, 299 ve 301. maddeleri kapsamında Cumhuriyet Savcısı tarafından Kaftancıoğlu'nun ifadesi alınmıştır. Ancak Kaftancıoğlu'nun ifadesinin alındığı sırada terör örgütü propagandası suçu (TMK'nın 7/2. maddesi) kapsamında açılmış bir soruşturma da bulunmasına rağmen soruşturma süreci boyunca ve iddianame hazırlanırken Kaftancıoğlu'nun bu suça ilişkin ifadesinin alınmadığı gözlemlenmektedir.
33. Canan Kaftancıoğlu hakkında İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından 22 Mayıs 2019 tarihli 7 sayfa dan ibaret iddianame düzenlenmiştir. Cumhurbaşkanı Erdoğan ile birlikte toplam sekiz kişinin müşteki olarak gösterildiği iddianamede Kaftancıoğlu'nun 2012 ile 2017 yılları arasında paylaştığı;
- i. Altı tweetin TCK'nın 299/1. maddesi (Cumhurbaşkanına Hakaret),
 - ii. 11 tweetin TCK'nın 125/1, 125/3-1, 125/4. (Kamu Görevlisine Görevinden Dolayı Hakaret) maddeleri
 - iii. Dokuz tweetin TCK'nın 301/1, 301/2. maddeleri (Türkiye Cumhuriyeti Devletini Alenen Aşağılama)
 - iv. Dokuz tweetin TCK'nın 216/1. maddesi (Halkı Kin ve Düşmanlığa Alenen Tahrik Etme)
 - v. 11.01.2013 tarihli tweet ve 27.04.2019 tarihinde telefonla bağlandığı bir programdaki söylemlerinin 3712 sayılı TMK'nın 7/2. maddesinde düzenlenen suçları oluşturduğundan bahisle, hakkında kamu davası açılarak ayrı ayrı cezalandırılması istenmiştir.
34. İddianamede suç oluşturduğu iddia edilen tweetlerin alt alta sıralanması ile yetinilmiş, bunlar hakkında herhangi bir hukuki değerlendirme yapılmamıştır. Özellikle tweetlerin atıldığı dönem, etki düzeyleri, hangi sebeple suç oluşturduğu üzerinde hiç durulmamıştır. Yalnızca Kaftancıoğlu'na ait paylaşımların yukarıda yazılan suçları oluşturduğu kanaatine varıldığı belirtilmiştir. İddianamede yalnızca Terör Örgütü Propagandası Yapmak suçu açısından ayrı bir değerlendirmeye yer verilmiş Kaftancıoğlu'nun 11.02.2013 tarihli “*“İnsanlık tarihi kadın ile başlar. İnsanlık kadına yapılanlarla kaybeder.” demiş Sakine Cansız. İnsanlık yine kaybetti.*” tweeti ile 27.04.2019 tarihli Habertürk TV programındaki ifadeleri “*kırmızı bültenle aranan bir PKK terör örgütü kurucusunun söyleminin topluma duyurulması ve ölümünün insanlığın kaybetmesi olarak nitelendirilmesi terör örgütünün propagandası*” olarak değerlendirilmiştir.
35. Dava konusu edilen tweetlerin hepsi farklı tarihlerde ve farklı bağlamlarda atılmış ve farklı suçlara konu edilmiş olmasına rağmen tamamı için tek bir iddianame düzenlenmiştir. Oysa aralarında herhangi bir bağlantı olmayan fiiller için tek bir iddia düzenlenmesinin gerekçesi bulunmamaktadır. Ayrıca işlendiği iddia edilen suçların her biri için görevli mahkemeler

farklı olmasına rağmen bütün suçlamalar için tek bir iddianame düzenlenmesinin de bir açıklaması bulunmamaktadır.

B. Kovuşturma Aşaması

36. İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığının hazırladığı iddianame 27 Mayıs 2019 tarihinde İstanbul 37. Ağır Ceza Mahkemesi tarafından kabul edilmiştir. Kaftancıoğlu hakkındaki beş ayrı suçlamadan dördü Asliye Ceza Mahkemelerinin görev alanına girmesine ve fiiller arasında irtibat olmamasına rağmen Mahkeme görevsizlik kararı vermemiş ve bütün suçlamalarla ilgili yargılama yapmaya devam etmiştir. Kaftancıoğlu'nun yargılamasını sürdüren heyet ve özellikle heyet başkanı hakkında özellikle medyada siyasi davalara baktığı ve taraflı kararlar verdiği hakkında iddialar yer almıştır.¹⁵ Türkiye siyasi hayatında muhalif duruşu ile tanınan HDP Eş başkanı Selahattin Demirtaş, HDP milletvekili Sırrı Süreyya Önder ve Çağdaş Hukukçular Derneği mensubu avukatlar heyette yer alan ve heyetin başkanlığını yürüten Hakim Akın Gürlek tarafından yargılanmış ve hapis cezası almışlardır.¹⁶ Aynı zamanda Türkiye'deki en önemli ifade özgürlüğü davalarından olan Barış İçin Akademisyenler yargılamalarında da pek çok akademisyenin yargılamasını yapan heyette de yer alan Akın Gürlek, Anayasa Mahkemesinin Barış İçin Akademisyenler kararının ardından hak ihlali kararını tanımadığını ifade ederek yeniden yargılama taleplerinin reddetmesi ile de gündeme gelmiştir.¹⁷ Kaftancıoğlu'nun 5 ayrı suçtan yargılanmasına ilişkin kovuşturma süreci toplam üç celse sürmüştür.

1. 28.06.2019 tarihli Birinci Duruşma

37. Kaftancıoğlu iddianamenin tebliğ edildiği tarihin seçim çalışmaları dönemine rastladığını bu nedenle savunması için yeterli hazırlık yapamadığını belirtip ek süre talep etmiştir. Mahkemenin bu talebi reddetmesi üzerine Kaftancıoğlu'nun avukatları tarafından mahkeme heyetinin tarafsızlığını yitirdiği gerekçesiyle reddi hâkim talebinde bulunulmuş, ancak bu talep de kabul edilmemiştir. Reddi hâkim talebinin akıbeti kesinleşmeden mahkeme heyeti tarafından şikayetçi ve vekillerine söz verilmiş, şikayetçiler tarafından sunulan bir CD delil olarak kabul edilmiştir. Bunun üzerine heyetin tarafsızlığını yitirdiği gerekçesi ile tekrar heyetin reddi istenmiştir, ancak bu talep de heyet tarafından değerlendirilmemiştir. Duruşma sırasında avukat Ömer Kavilli duruşmanın düzenini bozduğu gerekçesiyle duruşma salonu dışına çıkarılmıştır. Yaşanan tartışmalar sonucu müzakere için duruşmaya ara verilmiş, aranın ardından Kaftancıoğlu'na savunmasını sunması için süre verilmesine karar verilmiştir.

¹⁵ T24, "Kaftancıoğlu bu mahkemeye özel olarak düşürüldü; bu mahkeme engizisyon mahkemesi", 08.09.2019, <https://t24.com.tr/haber/kaftancioglu-bu-mahkemeye-ozel-olarak-dusuruldu-bu-mahkeme-engizisyon-mahkemesi,838496> ; Evrensel, "Barolar: Adil yargılanma hakkını ihlal eden heyet değişsin", 07.03.2019, <https://www.evrensel.net/haber/375183/barolar-adil-yargilama-hakkini-ihlal-eden-mahkeme-heyeti-degissin>

¹⁶ Gazete Duvar, "Tartışmalı davaların hakimi Akın Gürlek, bakan yardımcılığına atandı" 02.06.2022, <https://www.gazeteduvar.com.tr/tartismali-davalarin-hakimi-akin-gurlek-bakan-yardimciligina-atandi-haber-1567442>.

¹⁷ Independent Türkçe, "Mahkeme AYM'nin Barış Akademisyenleri ile İlgili Hak İhlali Kararını Tanımadı", 02.11.2019, <https://www.independentturkish.com/node/87781/haber/mahkeme-aymnin-baris-akademisyenleri-ile-ilgili-hak-ihlali-kararini-tanimadi>.

2. 18.07.2019 tarihli İkinci Duruşma

38. Yargılamanın ikinci duruşmasında çok sayıda gazeteci, uluslararası gözlemci ve uluslararası basın mensubu davayı izlemeye gelmiş; ayrıca çok sayıda vatandaş Kaftancıoğlu'nu desteklemek için gelmiştir. Kaftancıoğlu, duruşmada hakkındaki suçlamalara karşı savunmasını yapmıştır. Bu duruşmada ilk duruşmada yer alan savcı değiştirilmiştir. Böylece duruşma günü itibari ile hazır bulunan savcı Kaftancıoğlu'nun yargılanması sürecine ilk kez dahil olmuş, daha önce dosyada yer almamış bir savcıdır. Dolayısı ile dosya hakkında sınırlı bilgiye sahip olan savcı Kaftancıoğlu savunmasını bitirir bitirmez önceden hazırlamış olduğu esas hakkındaki mütalaasını flaş bellek ile mahkeme heyetine sunmuştur. Savcılık, Kaftancıoğlu'nun savunmasını görmezden gelerek esas hakkında mütalaasını sunmuş olup bu durum savcılığın sanık hakkındaki en önemli delillerden olan savunmasını dikkate almadan hareket ettiğini göstermektedir.
39. Bu duruşmanın çıkışında Kaftancıoğlu'nu büyük bir kalabalık karşılamış, Kaftancıoğlu duruşma sonrası yargılamaya ilişkin görüşlerini Nazım Hikmet'in "Bir Provokatör Üstüne Hiciv Denemeleri" şiirini okuyarak dile getirmiştir. Daha sonra bu şiiri sosyal medya hesabından da paylaşmıştır.

3. 06.09.2019 tarihli Üçüncü Duruşma

40. Duruşmada Kaftancıoğlu savunmasının kısa bir özetini yapmış, paylaşımlarının ifade özgürlüğü çerçevesinde olduğunu tekrar vurgulamıştır. Mahkeme heyeti Kaftancıoğlu'nun ikinci duruşma sonrası okuduğu şiirin dosya içerisine alındığını belirtmiştir. Kaftancıoğlu'nun vekilleri tarafından tüm yargılama sürecinde yapılan usulsüzlükler tekrar belirtilmiş, 102 sayfalık savunma sunulmuştur. Kaftancıoğlu son sözlerini söyledikten sonra mahkeme heyeti kararını açıklamıştır. Kaftancıoğlu attığı 35 tweetten dolayı 5 ayı suçtan toplam 9 yıl 8 ay 20 gün hapis cezasına çarptırılmıştır.

4. Duruşmalar sonrasında Kaftancıoğlu hakkında hükümete yakın medya kuruluşları tarafından yapılan haberler ve karalama çalışmaları

41. Kaftancıoğlu hakkındaki yargılama sürerken ve hakkındaki mahkûmiyet kararı açıklandıktan sonra iktidara yakın pek çok medya kuruluşu tarafından Kaftancıoğlu hakkında karalama haberleri yapılmış, sosyal medya üzerinden bu yönde pek çok paylaşım yapılmıştır. Özellikle Kaftancıoğlu'nun hapis cezasına hükmedilmesinin yabancı basın tarafından ifade özgürlüğüne yönelik bir müdahale şeklinde yayımlanmasını eleştiren yandaş medya, Kaftancıoğlu'nun terör propagandası yaptığı tweetlerinin göz ardı edildiğini savunmuş¹⁸; Kaftancıoğlu'nun domuz eti yediği, oy çalmaya çalıştıkları, CHP'nin zihniyetini değiştirmek için her kılığa girebileceği gibi ifadelerle Kaftancıoğlu hakkında karalama kampanyası yürütülmüştür.¹⁹ Benzer şekilde Kaftancıoğlu'nun ikinci duruşma sonrası okuduğu şiir ile mahkeme heyetini tehdit ettiği, hakimleri uşaklıkla suçladığı

¹⁸ Yeni Akit, "Canan Kaftancıoğlu'na verilen Ceza Tüm Dünyada Son Dakika ile Duyuruldu", 06.09.2019, <https://www.yeniakit.com.tr/haber/canan-kaftanciogluna-verilen-ceza-tum-dunyada-son-dakika-ile-duyuruldu-918954.html>.

¹⁹ Sabah, "Canan Kaftancıoğlu ikiyüzlülüklerini böyle itiraf etti", 13.06.2019, <https://www.sabah.com.tr/video/haber/canan-kaftancioglu-ikiyuzluluklerini-boyle-itaraf-etti>.

yönünde haberler yapılmıştır.²⁰ Aynı zamanda yandaş medya kuruluşları tarafından Kaftancıoğlu'nun mahkûmiyet hükmü almasına rağmen neden tutuklanmadığı yönünde haberler yapılmıştır.²¹

5. Karar

42. İstanbul 37. Ağır Ceza Mahkemesi'nin 2019/171 Esas numaralı dosyası kapsamında Terörle Mücadele Kanunu'nun 7 (2) maddesinde düzenlenen “*Silahlı Terör Örgütü Propagandası Yapmak*” suçundan 1 yıl 6 ay, Türk Ceza Kanunu'nun 125 (3) maddesinde düzenlenen “*Kamu Görevlisine Alenen Hakaret Etme*” suçundan 1 yıl 6 ay 20 gün, Türk Ceza Kanunu'nun 299. maddesinde düzenlenen “*Cumhurbaşkanına Alenen Hakaret Etme*” suçundan 2 yıl 4 ay, Türk Ceza Kanunu'nun 301. maddesinde düzenlenen “*Türkiye Cumhuriyeti Devletini Alenen Aşağılama*” suçundan 1 yıl 8 ay ve Türk Ceza Kanunu'nun 216. maddesinde düzenlenen “*Halkı Kin ve Düşmanlığa Tahrik Etmek*” suçundan 2 yıl 8 ay olmak üzere beş ayrı suçtan toplam 9 yıl 8 ay 20 gün hapis cezasına çaptırılmasına karar vermiştir.
43. Mahkeme, Kaftancıoğlu'nun davanın ikinci celsesinde Nazım Hikmet'in “Bir Provokatör Üstüne Hiciv Denemeleri” şiirinden bir bölüm okumasını mahkeme heyetini “uşak”, “emir eri” olmakla ve “bağımsız olmamakla” itham ettiği gerekçesiyle Kaftancıoğlu hakkında TCK'nın 62. Maddesi uyarınca takdiri indirim yapılmasına ve TCK'nın 51. Maddesi uyarınca hapis cezasının ertelenmesine yer olmadığına karar vermiştir.
44. Öte yandan, bilindiği üzere Türk Ceza Kanunu'nun 53. Maddesi uyarınca kasten işlenen suçlardan dolayı hapis cezasına hükmedilmesi halinde mahkûmiyetin kanuni sonucu olarak kişi seçme ve seçilme ile birlikte siyasi parti tüzel kişiliklerinin yöneticisi veya denetçisi olma haklarını kullanamamaktadır. Bu sebeple, İstanbul 37. Ağır Ceza Mahkemesi mahkûmiyet kararı ile birlikte Kaftancıoğlu'nun siyasi haklarına kullanmaktan kısıtlanmasına karar vermiştir.

C. İstinaf Süreci

45. İstanbul 37. Ağır Ceza Mahkemesinin kararının arından Kaftancıoğlu'nun avukatları Bölge Adliye Mahkemesine istinaf başvurusunda bulunmuştur. Yaklaşık 9 ay sonra Kaftancıoğlu hakkında verilen hapis cezası İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi 2. Dairesi tarafından 23.06.2020 tarihinde tarafından onanmıştır. İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi 2. Ceza Dairesi kararında herhangi bir değerlendirmede bulunmamıştır. Kararın gerekçesi “...*usule ve esasa ilişkin herhangi bir hukuka aykırılık bulunmadığı anlaşıldığından...*” olmak üzere tek cümleden ibarettir. Kararda ayrıca temyiz yolunun açık olduğunu belirtilmiştir. Kaftancıoğlu'nun avukatı Doğuşcan Aydın Aygün ise istinaf taleplerinin gerekçesiz olarak reddedildiği ve temyiz yoluna başvuracaklarına ilişkin açıklamada bulunmuştur.²²

²⁰ Yeni Akit, “Yine Rahat Duramadı Kaftancıoğlu'ndan Mahkemeden Çıkar Çıkmaz Hakime Hakaret”, 18.07.2019, <https://www.yeniakit.com.tr/haber/yine-rahat-durmadı-kaftancioglundan-mahkemeden-cikar-cikmaz-hakime-hakaret-848358.html>; Sabah, “Canan Kaftancıoğlu'nun Mahkemeyi Tehdit Ettiği Şiir Dosyada”, 06.09.2019, <https://www.sabah.com.tr/qundem/2019/09/06/canan-kaftancioglunun-mahkemeyi-tehdit-ettigi-siir-dosyada>.

²¹ Yeni Akit, “Adalet Karar verdi! Peki Canan Kaftancıoğlu neden tutuklanmadı?”, 06.09.2019, <https://www.yeniakit.com.tr/haber/adalet-karar-verdi-peki-canan-kaftancioglu-neden-tutuklanmadı-919133.html>.

²² <https://twitter.com/doguscanaygun/status/1275443049800204288>.

Kaftancıoğlu ise istinaf kararının tarihinin manidar olduğuna yönelik bir paylaşımda bulunmuş ve bir yıl önce aynı tarihte İstanbul yerel seçimlerinde CHP'nin seçimi kazandığını belirtmiştir.²³

D. Yargıtay Süreci

- 46.** Canan Kaftancıoğlu, İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi 2. Ceza Dairesi'nin kararına karşı temyiz başvurusunda bulunmuştur. Kaftancıoğlu'nun temyiz başvurusu Yargıtay 3. Ceza Dairesi tarafından incelenmiş ve başvuru 10.05.2022 tarihinde karara çıkarılmıştır. Yargıtay 3. Ceza Dairesi, Canan Kaftancıoğlu hakkında Türkiye Cumhuriyeti devletini alenen aşağılama ve kamu görevlisine görevinden dolayı hakaret suçlarından verilen cezayı "...*Yargılama sürecindeki usuli işlemlerin kanuna uygun olarak yapıldığı, hükümlere esas alınan tüm delillerin hukuka uygun olarak elde edildiğinin belirlendiği, aşamalarda ileri sürülen iddia ve savunmaların temyiz denetimini sağlayacak biçimde eksiksiz olarak sergilendiği, özleri değiştirmeksizin tartışıldığı, vicdani kanının kesin, tutarlı ve çelişmeyen verilere dayandırıldığı, eylemlerin doğru olarak nitelendirildiği ve kanunda öngörülen suç tiplerine uyduğu, yaptırımların kanuni bağlamda şahsileştirilmek suretiyle uygulandığı anlaşılmakla; sanık müdafilerinin temyiz dilekçelerinde ileri sürdükleri nedenler yerinde görülmediğinden...*" gerekçesiyle onanmıştır.
- 47.** Yargıtay 3. Ceza Dairesi, Cumhurbaşkanı'na Hakaret suçu bakımından yaptığı değerlendirmede ise Kaftancıoğlu tarafından yapılan 20.10.2017 tarihli "*Nasıl söylesem ama, ilk harflere baksana... "Hırsız Tayyip"* paylaşımında suçun unsurlarının oluşmadığına karar vermiştir. Bu sebeple, Yargıtay 3. Ceza Dairesi, Cumhurbaşkanı'na hakaret suçu bakımından zincirleme suç hükümleri uygulanarak Kaftancıoğlu hakkında verilen ceza 1 yıl 16 ay hapis cezası kararını bozmuş hapis cezasını 1 yıl 9 aya indirerek onanmıştır.
- 48.** Silahlı terör örgütü propagandası yapmak suçu bakımından Yargıtay 3. Ceza Dairesi, suçun oluşabilmesi için "...*terör örgütünün cebir, şiddet ve tehdit içeren yöntemlerini meşru gösterecek, bu yöntemleri övecek ya da bu yöntemlere başvurmayı teşvik edecek şekilde...*" işlenmesi gerektiğine dikkat çekmiştir. Mahkeme, Kaftancıoğlu'nun 11.01.2013 tarihli ve "*İnsanlık tarihi kadın ile başlar. İnsanlık kadına yapılanlarla kaybeder demiş Sakine Cansız. Ve insanlık yine kaybetti.*" şeklindeki paylaşımının suç oluşturmayacağını belirterek mahkumiyet kararını bozmuştur.
- 49.** Son olarak Halkı kin ve düşmanlığa alenen tahrik etmek suçu ile ilgili olarak kurulan mahkumiyet kararında Mahkeme, "...*muhalif kimliği ile de bilinen sanığın...farklı tarihlerdeki gündeme ilişkin olaylarla ilgili yapmış olduğu paylaşımlarının bütünü nazara alındığında; esas itibarıyla objektif ve tarafsızlıktan uzak, incitici, saygınlığı zedeleyici, rahatsız edici sözlerinin suçun unsuru olan açık ve yakın tehlike hususu da nazara alındığında ... halkı kin ve düşmanlığa alenen tahrik etmek suçunu oluşturmayacağı gözetilmeksizin, beraati yerine delillerin değerlendirilmesinde düşülen yanlış sonuca yazılı şekilde mahkumiyetine hükmedilmesi...*" sebebiyle bozma kararı verilmiştir.
- 50.** Açıklanan gerekçeler ile Yargıtay 3. Ceza Dairesi Canan Kaftancıoğlu'nun kamu görevlisine karşı görevinden dolayı hakaret, Türkiye Cumhuriyeti Devletini alenen aşağılamak ve Cumhurbaşkanı'na hakaret suçlarından 4 yıl 11 ay 20 gün hapis cezası ile cezalandırılmasına karar vermiştir. Yargıtay'ın onama kararı ile birlikte TCK'nın 53.

²³ https://twitter.com/Canan_Kaftanci/status/1275443421453250567.

Maddesi uyarınca Canan Kaftancıoğlu'nun seçme ve seçilme ve siyasi parti tüzel kişiliklerinin yöneticisi veya denetçisi olmak haklarına kısıtlama getirilmiştir.

III. Hukuki Değerlendirme

A. Cumhurbaşkanına Hakaret Suçunu Düzenleyen TCK'nın 299. Maddesi

51. TCK'nın 299. maddesinde düzenlenen Cumhurbaşkanına hakaret suçu aslen Cumhurbaşkanlığı makamını korumak amacıyla getirilmiştir. Öte yandan, AİHM devlet başkanlarına hakaret yönünden yapılan başvurularda bir kişinin salt devlet başkanı olduğu için diğer vatandaşlardan daha fazla koruma göremeyeceğini belirtmektedir.²⁴ AİHM'in yerleşik içtihadına göre devlet başkanlarına özel bir statü tanıyan, devlet başkanını o ülkede yaşayan diğer insanlardan daha fazla koruyan tüm ceza hukuku hükümleri AİHS'in 10. maddesine aykırı görülmektedir. Özellikle ifade özgürlüğü karşısında devlet başkanının ayrıcalıklı statüsü kabul göremez.²⁵ Kaftancıoğlu'nun tweetlerin atıldığı zamandaki beğeni ve retweet sayıları göz önüne alındığında Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın özel yahut profesyonel hayatı üzerinde herhangi bir etkisi olduğundan, bu tweetler ile Cumhurbaşkanının saygınlığında ve itibarında bir azalma olduğundan da bahsedilemez. AİHM içtihatları özellikle *Önal/Türkiye* kararı dikkate alındığında TCK'nın 299. Maddesinin AİHS ile çatışma halinde olduğu ve AYM içtihadı doğrultusunda uygulanması mümkün değildir ve bu maddeye dayanarak ifade özgürlüğüne müdahale yapılması söz konusu olamaz.²⁶
52. AİHM son olarak 19.10.2021 tarihli *Vedat Şorli/Türkiye* kararında Cumhurbaşkanına hakareten mahkûm olan başvurucunun ifade özgürlüğünün ihlal edildiğini tespit etmiştir. Yarı pilot karar niteliğinde olan kararda AİHM ihlalin TCK'nın 299. maddesinden ve uygulamasından kaynaklandığını belirtmiştir. Mahkeme'ye göre Devlet başkanına özel bir yasayla özel bir korunma sağlanması, Sözleşmenin ruhuyla uyumlu olmadığı gibi Devlet Başkanının kişilik haklarını korumaya ilişkin fayda, bu kişiye kendisine yönelik ifadeler karşısında ayrıcalık veya özel koruma sağlanmasını meşru kılamaz. Buna göre sorunun ve ihlalin kaynağı TCK'nın 299. maddesinin kaleme alınışı ve uygulanışı olduğu için Sözleşme'nin 46. Maddesi uyarınca iç hukukun Sözleşme standartları ile uyumlu hale getirilmesi zorunluluğu vardır. Hükümet bu kararı AİHM Büyük Daire'ye götürmek istemişse de AİHM Büyük Daire'nin konuyu inceleyen paneli bu talebi 28.02.2022 tarihinde reddetmiş ve bu haliyle karar kesinleşmiştir. *Vedat Şorli* kararında AİHM, Sözleşme'nin 46. maddesi çerçevesinde, ihlalin doğrudan TCK'nın 299. maddesinden kaynaklandığını belirterek ihlalin giderilmesi için uygun çözümün Cumhurbaşkanına bir ayrıcalık tanıyan bu hükmün Sözleşme ile uyumlu hale getirilmesi olduğunu belirtmiştir.

²⁴ *Colombani/Fransa*, no. 51279/99, 25.6.2002, para. 68-69; *Pakdemirli/Türkiye* no. 35839/97, 22.2.2005, para 51-52.

²⁵ *Artun ve Güvener/ Türkiye*, no. 75510/01, 26.6.2007, para. 31; *Önal/Türkiye* (2), no. 44982/07, 02.07.2019, para. 40.

²⁶ *Yaman Akdeniz & Kerem Altıparmak*, "TCK 299: Olmayan Hükmün Gazabı mı?" *Güncel Hukuk*, Ekim 2015, no 10-142, 42-44.

53. Canan Kaftancıoğlu'nun İstanbul 37. Ağır Ceza Mahkemesi tarafından görülen davasında verilen mahkûmiyet kararı 06.09.2019 ve İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi 2. Ceza Dairesi'nin ret kararı ise 23.06.2020 tarihlidir. Mahkûmiyet kararı AİHM'in 19.10.2021 tarihli *Vedat Şorli* kararından yaklaşık iki yıl önce verilmiştir. Her ne kadar İstanbul 37. Ağır Ceza Mahkemesi ile birlikte İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi 2. Ceza Dairesi'nin *Vedat Şorli/Türkiye* kararını uygulama imkânı bulunmamakta ise de Yargıtay 3. Ceza Dairesi'nin *Vedat Şorli/Türkiye* kararını dikkate alması gerekmektedir. Zira, *Vedat Şorli/Türkiye* kararı 19.10.2021 tarihinde verilmiş ve 28.02.2022 tarihinde kesinleşmiştir. Yargıtay'ın kararı ise 10.05.2022 tarihlidir. Dolayısıyla, Yargıtay kararını *Vedat Şorli/Türkiye* kararının kesinleşmesinden yaklaşık üç ay sonra vermiştir. Nitekim, *Vedat Şorli/Türkiye* kararı TCK'nın 299. maddesi ve genel olarak Cumhurbaşkanına Hakaret suçu ile ilgili olarak verilen ilk karar değil ise de Yargıtay 3. Ceza Dairesi kararında Cumhurbaşkanına Hakaret suçu ile ilgili olarak verilen hiçbir AİHM kararını dikkate almamıştır. İstanbul 37. Ağır Ceza Mahkemesi ise gerekçeli kararında Cumhurbaşkanına Hakaret Suçu hakkındaki Yargıtay içtihatlarına atıf yapmış ancak AİHM'in ve AYM'nin içtihatlarına hiç yer vermemiştir. Kararda Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın ve Kaftancıoğlu'nun siyasi konumlarını göz önüne alarak bir denge değerlendirmesi de yapılmamıştır. Oysa yukarıda belirtildiği üzere Cumhurbaşkanı Erdoğan Nisan 2017'den beri iktidar partisi başkanı ve Temmuz 2018'den beri tek başına yürütme organı olarak taraflı bir siyaset yürütmektedir ve siyasi sorumluluğu bulunmaktadır. Dolayısıyla son 15 yıllık dönemde Türkiye'nin en güçlü siyasi figürü olan Cumhurbaşkanı Erdoğan en ağır eleştirilere katlanması gereken bir kişidir. Bu suç açısından da Kaftancıoğlu'nun tweetlerinin atıldığı dönem ve bağlam değerlendirmesini yapmayan mahkeme bu tweetlerin dönemin siyasi olaylarına eleştiri amacıyla atıldığı ve belli bir kamusal tartışmaya katkı sunduğu gibi hususları da kararında incelememiştir.

54. Yukarıda açıklandığı üzere TCK'nın 299. maddesi açık bir şekilde AİHS'in 10. maddesi ve buna ilişkin AİHM içtihadı ile çelişmektedir. Anayasanın 90. maddesine göre kanunlarla insan haklarına ilişkin sözleşmeler arasında çatışma olması halinde uluslararası sözleşmelerin uygulanması zorunludur. Anayasa Mahkemesi içtihadına göre de kanun anayasaya uygun bulunmuş olsa bile sözleşme ile çatışması halinde zımni ilga kuralı gereği sözleşmenin uygulanması zorunludur. Yargılama süresince bu yönden de herhangi bir değerlendirme yapılmaması eksik bir değerlendirme olarak gözlemlenmektedir.

B. Kamu Görevlisine Görevinden Dolayı Hakaret Suçunu Düzenleyen TCK'nın 125. maddesinin üçüncü fıkrası

55. TCK'nın 125. maddesinde düzenlenen hakaret suçu; AİHS'in 8 ve Anayasanın 17. maddesi kapsamında güvence altına alınan kişilik hakları korumasının bir görünümüdür. TCK'nın 125/3-a maddesinde düzenlenen kamu görevlisine görevinden dolayı hakaret suçu ise hakaret suçunun özel ve ağırlaştırılmış halini düzenlemektedir. Buna göre, suçun kamu görevlisine karşı görevi nedeniyle işlenmesi halinde fail daha ağır şekilde cezalandırılacaktır. Dikkat edilecek olursa burada sadece mağdurun kamu görevlisi olması yeterli değildir, hakaretin de ayrıca görev nedeniyle işlenmesi gerekmektedir.²⁷ Önemle belirtmek gerekir ki TCK'nın 125/3. maddesinin üst düzey siyasetçiler açısından uygulanması mümkün değildir. AİHM, AYM ve Yargıtay içtihatları uyarınca TCK'nın 125/3. maddesi üst düzey siyasetçilere

²⁷ AYM, 2012/78 E, 2012/111 K, 12.09.2012.

uygulanamaz niteliktedir. AİHM’in söz konusu hüküm ile ilgili değerlendirmesi aşağıdaki gibidir:

56. “...*Türk Ceza Kanunu’nun 125. maddesinin 3. fıkrasının a) bendinin aynı zamanda, hakaret içeren sözlerin, bu hüküm anlamında söz konusu makamlarca kamu görevlisi olarak değerlendirilen, bir başbakan gibi, sorumluluk taşıyan bir görevi olan seçilmiş siyasetçilere yönelik olarak söylendiğinde de uygulandığı anlaşılmaktadır.* Mahkeme öncelikle, bu uygulamanın, daha önce hatırlatılan içtihatlarına uygun görünmediğini tespit etmektedir. Bu içtihatlara göre, kabul edilebilir eleştirinin sınırları, sıradan bir vatandaşa göre, siyasetçi kimliği hedef alınan bir siyasetçi için daha geniştir. **Mahkeme bu bağlamda, daha önce hakaret konusunda özel kanunla artırılmış bir korumanın, ilke olarak, Sözleşme ruhuna uygun olmadığına karar verdiğini hatırlatmaktadır** (Colombani ve diğerleri/Fransa, no. 51279/99, § 69, AİHM 2002-V, Otegi Mondragon, § 55 ve Önal/Türkiye (no. 2), no. 44982/07, § 40, 02.07.2019). Ayrıca, devlet kurumlarını temsil eden kişilerin, kurumsal kamu düzeninin garantörleri olarak yetkili makamlar tarafından korunmaları, tamamen meşru olsa da Mahkeme, bu kurumların işgal ettiği baskın konumun, yetkililerin ceza yolunun kullanımında itidal göstermelerini gerektirdiğini hatırlatmaktadır (Otegi Mondragon, § 58).²⁸
57. AİHM²⁹ içtihatları ve onunla uyumlu AYM içtihatları uyarınca hakaret iddiasının söz konusu olduğu durumlarda, ifadenin yöneldiği kişinin kimliği ayrıca önem kazanmaktadır. Zira siyasilere yönelik eleştirilerin sınırları çok daha geniştir³⁰ ve özellikle kendisine muhalif konumda bulunanların takibi altında olan siyasetçilerin eleştiriye katlanma düzeyi sade vatandaşlara oranla çok daha yüksektir.³¹ Siyasetçilerin kendilerini bilerek kamuya açmış olmaları nedeniyle kabul edilebilir eleştiri sınırlarının, sade vatandaşlara nazaran çok daha geniş olduğu ve kullandıkları kamusal güç ile orantılı olarak daha ağır düzeydeki eleştirilere katlanmak zorunda oldukları şüphesizdir.³²
58. İlk derece mahkemesi ise, Türkiye Cumhuriyeti Başbakanı olarak kamu görevlisi olan katılan Recep Tayyip Erdoğan’a yönelik “salak” ve “hırsız” şeklindeki kelimelerin toplum tarafından ve Yargıtay kararlarında hakaret olarak kabul edildiğini belirtmiştir. Mahkeme, eleştiri yaparken görüş açıklama niteliğinde bulunmayan, küçültücü, aşağılayıcı ifadeler kullanılmasının düşünciyi açıklama sınırları içerisinde olmadığını ve Kaftancıoğlu’nun eyleminin ifade özgürlüğü içinde değerlendirilemeyeceğini belirtmiştir. Mahkeme, ifadelerin bağlamından kopararak soyut olarak değerlendirilemeyeceği ve siyasilere yönelik ifadelerin çok daha geniş koruma göreceği yönündeki içtihadı ilişkin değerlendirme yapmadığı gibi TCK’nın 125/3. maddesinin maddi ve manevi unsurlarına

²⁸ Ömür Çağdaş Ersoy/Türkiye, no. 19165/19, 15.6.2021, § 58.

²⁹ Janowski/Polonya, no. 25716/94, 21.01.1999, § 33; Lesnik/Slovakya, no. 35640/97, 11.03.2003, § 53 Steur/Hollanda, no. 39657/98, 28.10.2003, § 40; Mustafa Erdoğan ve Diğerleri/Türkiye, no. 346/04, 39779/04, 27.05.2014, § 42.

³⁰ Feldek/Slovakya, no. 29032/95, 12/7/2001, § 74.

³¹ AYM, Turgut Altınok, no. 2017/36724, 29.01.2020, § 31.

³² AYM Emin Aydın Başvurusu, no. 2013/2602, 23.01.2014, Bekir Coşkun Başvurusu, no. 2014/12151, 4/6/2015, Ali Rıza Üçer Başvurusu (2), no. 2013/8598, 2/7/2015; AİHM Tuşalp/Türkiye, no. 32131/08 ve no. 41617/08, 21.02.2012, Lingens/Avusturya, no. 9815/82, 08.07.1986, Oberschlick/Avusturya, no. 11662/85, 23.05.1991, Feldek/Slovakya, no. 29032/95, Eon/Fransa, no. 26118/10, 14.03.2013, Mladina D.D. Ljubljana/Slovenya, no. 20981/10, 17.04.2014.

ilişkin bir değerlendirme de yapmamıştır. Ayrıca söylenen sözlerin etkisine ilişkin AYM ve AİHM içtihadının da dikkate alınmadığı gözlemlenmektedir.³³

59. İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi 2. Ceza Dairesi ile birlikte Yargıtay 3. Ceza Dairesi benzer şekilde söz konusu hükmün üst düzey siyasetçilere uygulanamayacağını ve siyasilere yönelik eleştirilerin sınırları çok daha geniş olduğunu dikkate almaksızın Kaftancıoğlu hakkında verilen mahkûmiyet kararını onamıştır. Yargılama süresince Kaftancıoğlu tarafından paylaşılan her tweetin paylaşıldığı dönemde meydana gelen siyasi gelişmelere yönelik eleştirilerden ibaret olduğu ve paylaşımların sahibi olan Kaftancıoğlu'nun da bir siyasi bir figür olarak bu eleştirileri dile getirdiği dikkate alınmamıştır.

C. Türkiye Cumhuriyeti Devletini Aşağılama Suçunu Düzenleyen TCK'nın 301. Maddesi

60. Türk Milletini, Türkiye Cumhuriyeti Devletini, Devletin Kurum ve Organlarını Aşağılama Suçu TCK'nın 301. maddesinde düzenlenmiştir. Bu madde Türkiye Cumhuriyeti Devleti ve organlarının saygınlığını korumak ve etkin çalışmalarını sağlamak amacıyla getirilmiştir. AİHM, *Taner Akçam/Türkiye* kararında TCK'nın 301. maddesinin metninin yeterli hukuki güvenceleri ve belirliliği içermediğini belirterek Adalet Bakanlığından soruşturma izni alınması zorunluluğunun bir ön denetimden çok siyasi iradeye göre değişebilecek bir tutum geliştirilmesine neden olabileceğini belirtmiştir.³⁴ Bu kapsamda, yürütme ve yasama organının eleştirilmesi halinde ceza soruşturması riskinin kişiler, özellikle de muhalif kişiler bakımından bir risk oluşturacağını altı çizilmiştir.³⁵ AİHM, söz konusu düzenlemeye ilişkin içtihatlarında kabul edilebilir eleştiri sınırlarının siyasetçilere yönelik ifadeler bakımından çok daha geniş yorumlanacağını vurgulamıştır. Bu kapsamda ifadelerin ceza hukuku yaptırımlarına maruz kalması şiddet kullanımının teşvik edildiği durumlarla sınırlı olarak uygulanmalıdır.³⁶
61. İstanbul 37. Ağır Ceza Mahkemesi, Canan Kaftancıoğlu'nun TCK'nın 301. maddesinden cezalandırıldığı kararında tweetlerde yer alan ibarelerin eleştiri sınırını aştığını belirterek kast yoğunluğu ve saik gibi nedenlerle cezada artırım yapmıştır. Ayrıca Kaftancıoğlu'nun davanın ikinci duruşmasından sonra “duruşma salonunun dışında” okuduğu bir şiir nedeniyle cezasında takdiri indirim yapılmamasına karar verilmiştir. Kararda, Kaftancıoğlu'na ait tweetler ayrı ayrı incelenmediği gibi paylaşımlarda yer alan ifadeler bağlamlarından koparılmıştır. Bu kapsamda yargılama konusu ifadelerin içinde geçtiği tweetlerin bütünü ile birlikte ve ifade edildikleri bağlamdan koparılmaksızın, olayın bütünselliği içerisinde değerlendirilmesi gerekirken³⁷ paylaşımlarda yer alan “soykırım”, “katil”, “hırsız” gibi ibareler tek başlarına ele alınarak suç olarak nitelendirilmiştir. Oysa

³³ Mustafa Tepeli Başvurusu, 01.03.2017, B. No: 2014/5831, para. 31; Kadir Sağdıç, B. No: 2013/6617, 8/4/2015 [GK], § 39; İlhan Cihaner, B. No: 2013/5574, 30/6/2014, § 45, 56; Tuşalp/Türkiye, no: 32131/08 ve 41617/08, 21.02.2012 para. 49; Erla Hlynisdottir/İzlanda (No. 3), no: 54145/10, 02.06.2010, para. 60, Mater/Türkiye, no: 54997/08, 16.07.2013, para.52; Axel Springer AG/Almanya [BD], no. 39954/08, 07.02.2012, § 83; Tamiz/Birleşik Krallık, no.3877/14, 19/09/2017.

³⁴ Taner Akçam/Türkiye, no. 27520/07, 25.10.2011, para. 68.

³⁵ Ibid, para. 82.

³⁶ Ceylan/Türkiye, no. 23556/94, 08.07.1999.

³⁷ Nilgün Holloran Başvurusu, no. 2012/1184, 16.07.2014, para. 52.

bu kavramlar suç işleyen kamu görevlilerinin korunması dolayısıyla ortaya çıkan cezasızlık sorununa dikkat çekme amacı taşımaktadır. Bir hukuk devletini zedeleyen en önemli sorunlardan birisi, suçlu kamu görevlilerine göz yumulması suretiyle hukuksuzluğa meşruiyet sağlanmasıdır. En ağır insan hakkı ihlallerini gerçekleştirenleri korumaya yönelik cezasızlık uygulamalarına dikkat çeken tweetlerin kamu yararına katkı sağlamayı amaçladığında kuşku bulunmamaktadır. Mahkeme, paylaşımları somut bir şekilde değerlendirmedeği gibi ifadelerin konusu ve etkisi bakımından da bir inceleme yapmamıştır. Kararda, muhalif bir siyasetçi olarak Kaftancıoğlu'nun ifade özgürlüğünün sınırlanmasına yönelik zorlayıcı bir ihtiyaç bulunduğu ortaya koyulmadığı³⁸ gibi müdahaleye ilişkin somut bir gerekçe de yer almamaktadır.

D. Terör Örgütü Propagandası Yapma Suçunu Düzenleyen Terörle Mücadele Kanunu'nun 7 (2) Maddesi

62. 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu'nun ("TMK") 6549 Sayılı Kanun ile değiştirilen 7/2. maddesinde düzenlenen terör örgütü propagandası yapmak suçu ile terör örgütlerinin; cebir, şiddet veya tehdit içeren yöntemlerini meşru gösterecek veya övecek ya da bu yöntemlere başvurmayı teşvik edecek şekilde propagandasını yapan kişilerin cezalandırılması öngörülmüştür.
63. AİHM, 1999³⁹ yılında Türkiye ile ilgili verdiği bir dizi kararda, şiddet içeren ifadeler ve ifade özgürlüğü arasında gözetilmesi gereken ilkeleri ortaya koymuş ve daha sonraki kararlarıyla bu içtihat yerleşik hale gelmiştir. Buna göre, ifadenin sahibi ile kullanılan aracı dikkate alan üçlü bir test uygulanmaktadır. Bu çerçevede; **i- Sözün kim tarafından, hangi konuda ve hangi araçla söylendiği, ii- Şiddete tahrik içerikli olup olmadığı, iii- Sözün şiddete yol açma ihtimali** dikkate alınacaktır. AİHM' e göre şiddete tahrik içermediği sürece, yani şiddet eylemlerine ya da kanlı bir intikama başvurmayı savunmuyor, destekçilerinin hedeflerini gerçekleştirmesi amacıyla terör eylemlerini haklı göstermiyor ve **belli kişilere karşı derin ve mantıksız bir nefret duygusunun oluşmasına neden olarak şiddeti yüreklendirdiği şeklinde yorumlanamıyorsa** herhangi bir ifade salt terör örgütünün açıklaması olduğu için veya terör örgütü ile ilgili olduğu için yasaklanamayacaktır.⁴⁰
64. Madde gerekçesinde de AİHM içtihatlarına gönderme yapılarak "*cebir şiddet veya tehdit içeren yöntemlerini meşru gösterecek veya övecek ya da bu yöntemlere başvurmayı teşvik edecek*" nitelikte olan ifadelerin bu kapsamda cezalandırılabilmesi belirtilmiştir. Bunun yanında AYM, kamuoyunda Barış için Akademisyenler başvurusu olarak bilinen Zübeyde Füsün Üstel ve Diğerleri Başvurusu, Ayşe Çelik Başvurusu ve Sırrı Süreyya Önder Başvurusu⁴¹ ile ilgili kararlarında bu suçun soyut tehlike suçu olarak değerlendirilemeyeceğini belirterek, ifadenin olayın somut koşullarında belirli oranda tehlikeye neden olduğunun gösterilmesi gerektiğini tespit etmiştir. Yine AYM, bu suç

³⁸ Dilipak/Türkiye, no. 29680/05, 02.05.2016, para. 61.

³⁹ Erdoğan ve İnce/Türkiye, no. 25067/94, 8.7.1999, para. 50; Başkaya ve Okçuoğlu/Türkiye, no. 23536/94, 08.7.1999, para.62; Sürek/Türkiye (no. 4), no. 24762/94, 08.7.1999, para.57; Sürek/Türkiye (no.2), no. 24122/94, 8.7.1999, para.34; Yalçın Küçük/Türkiye, no. 28493/95, 5.12.2002, para. 38; Erdoğan/Türkiye, no. 25723/94, 15.6.2000, para. 61-62.

⁴⁰ Gözel ve Özel/Türkiye, no. 43453/04 ve 31098/05, 6.07.2010, para. 56.

⁴¹ Ayşe Çelik, no. 2017/36722, 09.05.2019; Zübeyde Füsün Üstel ve Diğerleri no. 2018/17635, 26.07.2019; Sırrı Süreyya Önder, no. 2018/38143, 03.10.2019.

yönünden özel kastın varlığını aramaktadır. Diğer bir deyişle bir ifade şiddete tahrik içermediği, şiddet eylemlerine başvurmayı savunmadığı, destekçilerinin hedeflerini gerçekleştirmesi amacıyla terör eylemlerini haklı göstermediği ve belli kişilere karşı bir nefret duygusunun oluşmasına neden olarak şiddeti yüreklendirmediği sürece, salt terör örgütü ile ilgili olduğu için cezalandırılmayacaktır.

65. Kaftancıoğlu davasında, propaganda eyleminin kendisi şiddet içerikli olmasa dahi bu eylem ile terör örgütünün cebir, şiddet veya tehdit içeren yöntemleri meşru gösteriliyorsa ya da övülüyorsa ya da bu yöntemlere başvurmak teşvik ediliyorsa bu durumda suçun oluşacağı belirtilmiştir. Mahkeme, bu yöndeki argümanlarını AİHM'in *Sürek/Türkiye* (No.3) kararına atıf yaparak açıklamıştır.⁴² İstanbul 37. Ağır Ceza Mahkemesi, Kaftancıoğlu'nun Sakine Cansız hakkındaki paylaşımı ile örgüt kurucusu ve yöneticisi kişi lehine yaptığı bu paylaşımı ile örgüt kurucusu ve yöneticisi olan kişiyi ve dolayısı ile bu kişinin temsil ettiği örgütün cebir ve şiddet içeren yöntem ve ideolojisini meşru gösterdiğini belirterek bir terör örgütü yöneticisinin lehine paylaşım yapmanın ifade özgürlüğü kapsamında değerlendirilemeyeceğini belirtmiştir. İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi 2. Ceza Dairesi ise AİHM içtihadını dikkate almaksızın söz konusu değerlendirme ile verilen mahkûmiyet kararını onamıştır.
66. Dolayısıyla, İstanbul 37. Ağır Ceza Mahkemesi ile birlikte İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi 2. Ceza Dairesi, Canan Kaftancıoğlu'nun üst düzey bir siyasetçi olarak ifade özgürlüğü korumasından daha geniş yararlanabileceği; bu kapsamda kamuoyunda geniş yankı uyandıran bir konuya ilişkin ifadelerinin yaklaşık 6,5 sene sonra sınırlanmasına yönelik meşru sınırlama takdirinin oldukça dar tutulması gerektiği yönündeki içtihadı⁴³ değerlendirmemiştir. Yargıtay 3. Ceza Dairesi ise soyut değerlendirmelerde bulunarak ve AİHM tarafından benimsendiği üzere sözün kim tarafından, hangi konuda ve hangi araçla söylendiği, şiddete tahrik olup olmadığı ve sözün şiddete yol açma ihtimali bulunup bulunmadığı yönünden herhangi bir inceleme gerçekleştirmeksizin mahkûmiyet kararını bozmuş ise de kararın gerekçesi bakımından eksiklikler bulunduğu gözlemlenmektedir. Bunun yanında istinaf ve temyiz mahkemeleri dahil olmak üzere yargılama süresince Kaftancıoğlu'nun bu tweetlerine yönelik herhangi bir bağlam değerlendirmesi yapılmaması dikkat çeken bir diğer eksiklidir.

E. Halkı Kin ve Düşmanlığa Tahrik Suçunu Düzenleyen TCK'nın 216. Maddesi

67. Halkı kin ve düşmanlığa alenen tahrik etme suçu TCK'nın 216/1. maddesinde, vatandaşların bir kısmının belirli özelliklere sahip diğer kısmı aleyhine kin ve düşmanlığa, öç almayı gerektirecek şiddetli nefrete yönlendirilmemesi amacıyla düzenlenmiştir. Madde metninde bu suçun oluşması için açık ve yakın tehlike kriterinin gerçekleşmiş olması aranmıştır. Bu bağlamda, özellikle ifadeler ile ortaya çıkan tehlikenin varlığının somut olarak saptanması ve bunun yanında, bu tehlikeden kaynaklanan zararın ortaya çıkması durumunun, derhal önlem alınmadığı takdirde gerçekleşmesinin çok güçlü bir ihtimal olduğunun da ortaya konulması gerekmektedir. Kamu güvenliği için açık ve yakın

⁴² *Sürek/ Türkiye* (No.3), 24735/94, 08.07.1999.

⁴³ *Dmitriyevski/Rusya*, no. 42168/06, 29.01.2018, para. 95; *Castells/İspanya*, no. 11798/85, 23.04.1992, para. 42; *Stomakhin/Rusya*, no. 52273/07, 09.05.2018, para. 89; *İbrahim Aksoy/Türkiye*, no. 28635/95, 10.10.2000, para. 59.

tehlikenin nedeni, mutlak suretle kişinin tahrike yönelik bu hareketleri olmalıdır. Fiilin cezalandırılabilmesi için ifadenin “kamu barışını bozmaya elverişli” olması gerekir. Yargıtay kararları uyarınca da salt yüz çevirme, soyut bir ret veya saygısızlık ifade eden bir davranışta bulunma veya bu yönde sözler sarf etme, suçun gerçekleşmesi bakımından yeterli görülmemektedir.⁴⁴ Fiilin suç teşkil etmesi için bunların ötesinde, ağır ve yoğun bir tarzda kin ve düşmanlığa tahrikin var olması gerekir. Diğer bir tabirle ifade etkili bir şiddet çağrısı ya da nefret söylemi içermelidir. Failin fiili, adet ve şahıs olarak muayyen olmayan toplum kesimi üzerinde kin ve nefret duygularının oluşumuna veya mevcut duyguların pekişmesine etkide bulunmalıdır. Bu bağlamda, özellikle ifadeler ile ortaya çıkan tehlikenin varlığının somut olarak saptanması ve bunun yanında, bu tehlikeden kaynaklanan zararın ortaya çıkması durumunun, derhal önlem alınmadığı takdirde neredeyse kesin olması şeklinde güncelliğinin de ortaya konulması gerekmektedir. AİHM, *Dicle/Türkiye Kararında*,⁴⁵ Türkiye’nin Kürt sorunu hakkındaki politikaları konusunda eleştirel bir değerlendirme yapan ve halkı kin ve düşmanlığa tahrik suçu ile cezalandırılan başvuru hakkında “*bazı, özellikle ağır dille yazılmış paragrafların Türk Devleti’ne ilişkin çok olumsuz bir resim çizmesine ve bu şekilde makaleye düşmanca bir ton katmasına rağmen şiddeti, silahlı direnişi veya ayaklanmayı teşvik etmedikleri ve bir nefret konuşması teşkil etmedikleri kanaatinde*” olduğunu belirtmiştir. AİHM’in görüşünce alınan tedbirin gerekliliğinin değerlendirilmesinde temel etken budur. AİHM, *Incal/Türkiye*,⁴⁶ *Birdal/Türkiye*,⁴⁷ *Ceylan/Türkiye*,⁴⁸ *Gümüş ve Diğerleri/Türkiye*,⁴⁹ *Gündüz Müslüm/Türkiye*,⁵⁰ *Yarar/Türkiye*⁵¹ kararlarında da bu içtihadını sürdürmüştür.

68. İstanbul 37. Ağır Ceza Mahkemesi, Kaftancıoğlu’nun farklı tarihlerde yapmış olduğu paylaşımlara gerekçeli kararında alt alta yer vermiş, AİHM’in yukarıdaki içtihatlarına ise hiç değinmemiştir. Kaftancıoğlu’nun paylaşımları bağlamı içerisinde de incelenmemiştir. Kaftancıoğlu’nun paylaşımlarını bağlamından kopartarak yorumladığı görülen mahkemenin, AİHM’in ağır dille yazılmış paragrafların devlete ilişkin çok olumsuz bir resim çizmesine ve bu şekilde ifadenin düşmanca bir tonda olmasına rağmen şiddeti, silahlı direnişi veya ayaklanmayı teşvik etmedikleri ve bir nefret konuşması teşkil etmedikleri sürece cezalandırılmaması gerektiği yönündeki içtihadını göz ardı ettiği gözlemlenmektedir. Ayrıca Mahkemenin Kaftancıoğlu’nun tweetlerine kendisinin kastetmediği ve objektif üçüncü kişiler tarafından da atfedilmesi mümkün olmayan farazi anlamlar yükleyerek paylaşımları suç olarak nitelendirdiği görülmektedir. Söz konusu suçun oluşabilmesi için toplumun özellikle zayıf konumda olan bir kesiminin açıkça hedef gösterilerek diğer kesimlerin şiddete tahrik edilmesi ve bu tahriklerin objektif olarak kitleleri harekete geçirme potansiyeli olduğu görülebilmesi gerekir. Kaftancıoğlu’nun yargılamaya konu tweetlerinde ise bir toplum kesimine karşı şiddetin tahrik edildiği, bu yönde bir çağrıda bulunulduğu gözlenmemektedir. Mahkemenin zorlama yorumlarla suçun

⁴⁴ Yargıtay CGK E:2007/244, K:2008/92, 28.04.2008.

⁴⁵ *Dicle/Türkiye*, no. 34685/97, 10.11.2004.

⁴⁶ *Incal/Türkiye*, no. 22678/93, 9.06.1998.

⁴⁷ *Birdal/Türkiye* no. 53047/99, 2.10.2007.

⁴⁸ *Ceylan/Türkiye*, no. 23556/94, 8.07.1999.

⁴⁹ *Gümüş ve Diğerleri/Türkiye*, no. 40303/98, 15.03.2005.

⁵⁰ *Gündüz/Türkiye*, no. 35071/97, 4.12.2003.

⁵¹ *Yarar/Türkiye*, no. 57258/00, 19.12.2006.

oluştugu yönünde bir yargıya ulaştığı görülmektedir. Dava konusu tweetler incelendiğinde, şiddeti ve ayrımcılığı, hukuka aykırı uygulamaları eleştiren bir içeriğe sahip olduğu görülmektedir, bu içeriklerin açık bir şekilde ifade özgürlüğünün koruması altında olduğu söylenebilir.

69. Yargıtay 3. Ceza Dairesi ise halkı kin ve düşmanlığa alenen tahrik etme suçu bakımından yaptığı değerlendirmede Kaftancıoğlu'nun şiddet çağrısı yapıp yapmadığı üzerine herhangi bir değerlendirmede bulunmamış ise de söz konusu hükümde yer aldığı üzere suçun oluşması için açık yakın tehlikenin mevcudiyeti kriteri üzerinden değerlendirmede bulunmuştur. Yargıtay 3. Ceza Dairesi, Canan Kaftancıoğlu'nun muhalif bir kimliği bulunduğunu ve paylaşım ile açık ve yakın tehlike unsurunun gerçekleşmediğini belirterek mahkûmiyet kararını bozmuştur. Ancak, Yargıtay'ın AİHM'in söz konusu suç ile ilgili vermiş olduğu kararlara yer vermemesi eksiklik olarak gözlemlenmiştir.

IV. Sonuç

70. Raporda detaylı olarak açıklandığı üzere Canan Kaftancıoğlu hakkındaki yargılama boyunca adil yargılanma hakkı ve ifade özgürlüğüne yönelik ağır ve hukuka aykırı bir birçok müdahale gerçekleşmiştir. Bu kapsamda, ilk olarak Kaftancıoğlu hakkında yürütülen adli işlemlerin zamanlamasının siyasi gelişmelerden etkilendiği çok açıktır. Gerçekten de yıllarca hiçbir işlem görmeyen, hiçbir etkisi olmayan tweetler Kaftancıoğlu'nun CHP İstanbul İl Başkanı olmasıyla soruşturma konusu haline gelmiş, birbiriyle ilgisi olmayan 35 tweet hakkında süratle işlem yapılmıştır. Kaftancıoğlu hakkındaki soruşturma savcılığın sözlü talimatı ile başlamasına rağmen bu talimat, yazılı olarak hiçbir zaman dosyaya işlenmemiştir. TCK'nın 299. maddesi kapsamında Adalet Bakanlığından kovuşturma izni talep edilmesi gerekirken soruşturma izni talep edilmiştir. Adalet Bakanlığı ise hukuken kendisine tanınan yetkiyi aşarak savcı yerine geçmiş ve kendisinden istenen izin kapsamı dışında kalan bir suç bakımından soruşturma başlatılması yönünde yargıya talimat vermiştir. Kaldı ki Kaftancıoğlu'nun hakkındaki tüm suçlamalar yönünden ifadesi alınmamıştır. Ayrıca soruşturma aşamasında Kaftancıoğlu'nun lehine hiçbir delil toplanmamıştır. Özetle soruşturma aşamasında ceza muhakemesi ve adil yargılanma güvenceleri gözetilmemiş; iddianamede Kaftancıoğlu'nun belirtilen suçları ne şekilde ve nasıl işlediğine ilişkin hiçbir inceleme yapılmamış, soyut bir şekilde cezalandırılması talep edilmiştir.
71. Kovuşturma süresince Kaftancıoğlu ve avukatlarının savunma ve talepleri incelenmeksizin yargılamaya devam edilmiştir. İkinci duruşmada dosyanın savcısı değişmesine ve Kaftancıoğlu ilk kez savunmasını sunmasına rağmen savcı, henüz duruşmaya gelmeden hazırladığı mütalaasını duruşma sonunda sunmuştur. Nitekim yargılama neticesinde Kaftancıoğlu'nun 35 tweeti hakkında beş ayrı suçtan mahkûmiyetine karar verilmesine rağmen mahkûmiyeti ortaya koyabilecek değerlendirmeyi barındıran ilgili ve yeterli bir gerekçeli karar da söz konusu olmamıştır. Kaldı ki yargılama süreci ve mahkûmiyet hükmü bakımından AİHM ve AYM içtihatları ile Kaftancıoğlu'nun ifadeleri en üst düzeyde koruma gören üst düzey bir siyasetçi olduğu sistemli bir şekilde yok sayılmıştır. Açıklandığı üzere yargılama süresince İstanbul 37. Ağır Ceza Mahkemesi, İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi 2. Ceza Dairesi ve Yargıtay 3. Ceza Dairesi standartları AİHM içtihadı ile belirlenen suçlar bakımından söz konusu standartlara uygun bir değerlendirmede bulunmadığı gözlemlenmiştir. İlgili mahkemelerin AİHM kararlarına atıfta bulunmaması ise bir diğer eksiklik olarak dikkat çekmiştir.

72. Yargılama süreci basın ve kamuoyu tarafından yakından takip edilmiştir. Bu kapsamda yargılamadaki hukuka aykırılıkları eleştiren görüşün karşısında Kaftancıoğlu'nun cezalandırılmasını savunan bir görüş de mevcuttur. Tüm bu sürecin sonunda, iktidara karşı önemli kazanımlar elde eden üst düzey muhalif bir siyasetçi, hak savunucusu olan Kaftancıoğlu'nun, yargı eliyle siyasi faaliyetlerinden alıkonulması yolunun açıldığı gözlenmektedir.⁵² Konu ile ilgili olarak Kaftancıoğlu ise siyasi haklarının kısıtlanması ile ilgili olarak *“Türkiye’de Cumhuriyet Halk Partisi’nde bir kadın sürekli davalarla yıldırmaya çalışılıyorsa ve hukuk da bunun aracı yapılıyorsa bunun tek bir cevabı vardır; ya bir siyasi intikam alınmaktadır ya da bu kişinin veya partinin siyasetini risk olarak görüp başka türlü durduramadıklarını gösterir”* değerlendirmesinde bulunmuştur.⁵³
73. İşbu rapor kapsamında izlenen yargılama; Türkiye’de muhalif gazeteciler, siyasetçiler, hak savunucuları ve akademisyenlerin hedef alınarak yargı eliyle baskı, sansür ve susturmanın örneklerinden birini teşkil etmektedir. Kaftancıoğlu’na yönelik yargılamanın etkisi, kişi olarak sadece onunla sınırlı kalmadığı gibi kamuoyundaki muhalif seslerin azalmasına, susmasına yol açma kapasitesini haizdir. Bu durum insan haklarına ilişkin en temel ilke ve güvenceleri temelinden sarsabileceği gibi hukukun tarafsızlığı ve hukuka duyulan güvenin özünü zedeleme ihtimali bulunmaktadır.

⁵² BBC, “Canan Kaftancıoğlu’na siyasi yasak getirilmesi ne anlama geliyor?”, <https://www.bbc.com/turkce/haberler-turkiye-61427019>, 12.05.2022.

⁵³ Cumhuriyet Gazetesi, “Canan Kaftancıoğlu ‘siyasi yasak’ sonrası konuştu: ‘Siyasi intikam alınmaktadır’”, <https://www.cumhuriyet.com.tr/siyaset/canan-kaftancioglu-siyasi-yasak-sonrasi-konustu-siyasi-intikam-alinmaktadir-1961083>, 23.07.2022.

1. Kaynaklar

a. Kararlar

i. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi

- *Başkaya ve Okçuoğlu/Türkiye*, no. 23536/94, 08.7.1999.
- *Sürek/Türkiye (no.2)*, no. 24122/94, 8.7.1999.
- *Sürek/ Türkiye (No.3)*, no. 24735/94, 08.07.1999.
- *Sürek/Türkiye (no. 4)*, no. 24762/94, 08.07.1999.
- *Yalçın Küçük/Türkiye*, no. 28493/95, 5.12.2002.
- *Erdoğan/Türkiye*, no. 25723/94, 15.6.2000.
- *Gözel ve Özel/Türkiye*, no.43453/04 ve 31098/05, 6.07.2010.
- *Dmitriyevskiy/Rusya*, no. 42168/06, 29.01.2018.
- *Castells/İspanya*, no. 11798/85, 23.04.1992.
- *Stomakhin/Rusya*, no. 52273/07, 09.05.2018.
- *İbrahim Aksoy/Türkiye*, no. 28635/95, 10.10.2000.
- *Janowski/Polonya*, no. 25716/94, 21.01.1999.
- *Lesnik/Slovakya*, no. 35640/97, 11.03.2003.
- *Steur/Hollanda*, no. 39657/98, 28.10.2003.
- *Mustafa Erdoğan ve Diğerleri/Türkiye*, no. 346/04, 39779/04, 27.05.2014.
- *Feldek/Slovakya*, no. 29032/95, 12/7/2001.
- *Tuşalp/Türkiye*, no. 32131/08 ve no. 41617/08, 21.02.2012.
- *Lingens/Avusturya*, no. 9815/82, 08.07.1986.
- *Oberschlick/Avusturya*, no. 11662/85, 23.05.1991.
- *Eon/Fransa*, no. 26118/10, 14.03.2013.
- *Mladina D.D. Ljubljana/Slovenya*, no. 20981/10, 17.04.2014.
- *Colombani/Fransa*, no. 51279/99, 25.6.2002.
- *Pakdemirli/Türkiye* no. 35839/97, 22.2.2005.
- *Taner Akçam/Türkiye* no. 27520/07, 25.10.2011.
- *Ceylan/Türkiye*, no. 23556/94, 08.07.1999.
- *Dilipak/Türkiye*, no. 29680/05, 02.05.2016.
- *Dicle/Türkiye*, no. 34685/97, 10.11.2004.
- *Incal/Türkiye*, no. 22678/93, 9.06.1998.
- *Birdal/Türkiye* no. 53047/99, 2.10.2007.

- *Ceylan/Türkiye*, no. 23556/94, 8.07.1999.
- *Gümüş ve Diğerleri/Türkiye*, no. 40303/98, 15.03.2005.
- *Yarar/Türkiye*, no. 57258/00, 19.12.2006.
- *Vedat Şorli/Türkiye*, no. 42048/19, 19.10.2021.
- *Artun ve Güvener/ Türkiye*, no. 75510/01, 26.6.2007.
- *Önal/Türkiye (2)*, no. 44982/07, 02.07.2019.

ii. Anayasa Mahkemesi

- *Ayşe Çelik*, no. 2017/36722, 09.05.2019.
- *Zübeyde Füsün Üstel ve Diğerleri*, no. 2018/17635, 26.07.2019.
- *Sırrı Süreyya Önder*, no. 2018/38143, 03.10.2019.
- *Turgut Altınok*, no. 2017/36724, 29.01.2020.
- *Emin Aydın*, no. 2013/2602, 23.01.2014.
- *Bekir Çoşkun*, no. 2014/12151, 04.06.2015.
- *Ali Rıza Üçer (2)*, no. 2013/8598, 02.07.2015.
- *Nilgün Holloran*, no. 2012/1184, 16.07.2014.

iii. Yargıtay

- Yargıtay CGK E:2007/244, K:2008/92, 28.04.2008.

b. Haberler

- Anadolu Ajansı, “Cumhurbaşkanı Erdoğan: CHP İstanbul’a bir il başkanı seçmiş ki tam facia”, 16.01.2018, <https://www.aa.com.tr/tr/turkiye/cumhurbaskani-erdogan-chp-istanbula-bir-il-baskani-secmis-ki-tam-bir-facia/1032465>.
- Gazete Duvar, “Canan Kaftancıoğlu: Erdoğan’a çok teşekkür ederim”, 16.01.2018, <https://www.gazeteduvar.com.tr/politika/2018/01/16/canan-kaftancioglu-erdogana-cok-tesekkur-ederim/>
- Gazete Duvar, “Canan Kaftancıoğlu, Erdoğan’dan özür diledi”, 17.01.2018, <https://www.gazeteduvar.com.tr/politika/2018/01/17/canan-kaftancioglu-korkuyorlar-saldiriyorlar/>
- Sabah, “İşte CHP İstanbul İl Başkanı Canan Kaftancıoğlu’nun skandal tweetleri!”, 16.01.2018, <https://www.sabah.com.tr/galeri/turkiye/iste-chp-istanbul-il-baskani-canan-kaftancioglunun-skandal-tweetleri>
- Gazete Doğu, “CHP’li Başkan’dan Skandal Tweetler”, 15.01.2018, <http://www.gazetedogu.com/chp-li-baskan-dan-skandal-tweetler/6054/>

- Yeni Akit, “Canan Kaftancıoğlu’nun skandalları bitmiyor”, 17.01.2018, <https://www.yeniakit.com.tr/haber/canan-kaftancioglunun-skandallari-bitmiyor-414730.html>.
- Yeni Şafak, “Skandalları bitmiyor: PKK’lı teröristin ölümüne böyle ağlamış”, 17.01.2018, <https://www.yenisafak.com/gundem/skandallari-bitmiyor-pkkli-teroristin-olumune-boyle-aglamis-3014863>.
- Milli Gazete, “Canan Kaftancıoğlu’nun skandal tweetleri bitmiyor”, 18.01.2018, <https://www.milligazete.com.tr/haber/1487742/canan-kaftancioglunun-skandal-tweetleri-bitmiyor>
- Yeni Akit, “‘Acar gelin’ Canan Kaftancıoğlu”, 20.01.2018, <https://www.yeniakit.com.tr/yazarlar/zekeriya-say/acar-gelin-canan-kaftancioglu-22716.html>.
- Haber Popüler, “Canan Kaftancıoğlu’ndan skandal PKK mesajı!”, 18.01.2018, <http://www.haberpopuler.com/gundem/canan-kaftancioglundan-skandal-pkk-mesaji-h3530.html>
- Yeni Aktüel, “Canan Hanım Bir Ulusal Güvenlik Sorunudur”, 18.01.2018, <https://www.sabah.com.tr/yazarlar/aktuel/ersoy-dede/2018/01/18/canan-hanim-bir-ulusal-guvenlik-sorunudur>
- Sabah, “Canan Kaftancıoğlu bir ulusal güvenlik sorunudur!”, 18.01.2018, <https://www.sabah.com.tr/gundem/2018/01/18/canan-kaftancioglu-bir-ulusal-guvenlik-sorunudur>
- Sabah, “Canan Kaftancıoğlu hakkında şok iddialar”, 19.01.2018, <https://www.sabah.com.tr/gundem/2018/01/19/canan-kaftancioglu-hakkinda-sok-iddialar>
- T24, “Kaftancıoğlu bu mahkemeye özel olarak düşürüldü; bu mahkeme engizisyon mahkemesi”, 08.09.2019, <https://t24.com.tr/haber/kaftancioglu-bu-mahkemeye-ozel-olarak-dusuruldu-bu-mahkeme-engizisyon-mahkemesi,838496>.
- Evrensel, “Barolar: Adil yargılanma hakkını ihlal eden heyet değişsin”, 07.03.2019, <https://www.evrensel.net/haber/375183/barolar-adil-yargilama-hakmini-ihlal-eden-mahkeme-heyeti-degissin>
- Independent Türkçe, “Mahkeme AYM’nin Barış Akademisyenleri ile İlgili Hak İhlali Kararını Tanımadı”, 02.11.2019, <https://www.independentturkish.com/node/87781/haber/mahkeme-aymnin-baris-akademisyenleri-ile-ilgili-hak-ihlali-kararini-tanimadi>
- Yeni Akit, “Canan Kaftancıoğlu’na verilen Ceza Tüm Dünyada Son Dakika ile Duyuruldu”, 06.09.2019, <https://www.yeniakit.com.tr/haber/canan-kaftanciogluna-verilen-ceza-tum-dunyada-son-dakika-ile-duyuruldu-918954.html>
- Sabah, “Canan Kaftancıoğlu ikiyüzlülüklerini böyle itiraf etti”, 13.06.2019, <https://www.sabah.com.tr/video/haber/canan-kaftancioglu-ikiyuzluluklerini-boyle-itiraf-etti>

- Yeni Akit, “Yine Rahat Duramadı Kaftancıoğlu’ndan Mahkemeden Çıkar Çıkmaz Hakime Hakaret”, 18.07.2019, <https://www.yeniakit.com.tr/haber/yine-rahat-durmadı-kaftancioglundan-mahkemeden-cikar-cikmaz-hakime-hakaret-848358.html>
- Sabah, “Canan Kaftancıoğlu’nun Mahkemeyi Tehdit Ettiği Şiir Dosyada”, 06.09.2019, <https://www.sabah.com.tr/gundem/2019/09/06/canan-kaftancioglunun-mahkemeyi-tehdit-ettigi-siir-dosyada>
- Yeni Akit, “Adalet Karar verdi! Peki Canan Kaftancıoğlu neden tutuklanmadı?”, 06.09.2019, <https://www.yeniakit.com.tr/haber/adalet-karar-verdi-peki-canan-kaftancioglu-neden-tutuklanmadı-919133.html>
- BBC, “Canan Kaftancıoğlu’na siyasi yasak getirilmesi ne anlama geliyor?”, 12.05.2022, <https://www.bbc.com/turkce/haberler-turkiye-61427019>
- Cumhuriyet Gazetesi, “Canan Kaftancıoğlu 'siyasi yasak' sonrası konuştu: 'Siyasi intikam alınmaktadır’”, 23.07.2022, <https://www.cumhuriyet.com.tr/siyaset/canan-kaftancioglu-siyasi-yasak-sonrasi-konustu-siyasi-intikam-alinmaktadir-1961083>
- Gazete Duvar, “Tartışmalı davaların hakimi Akın Gürlek, bakan yardımcılığına atandı”, 02.06.2022, <https://www.gazeteduvar.com.tr/tartismali-davalarin-hakimi-akin-gurlek-bakan-yardimciligina-atandi-haber-1567442>

c. Makaleler

- Yaman Akdeniz & Kerem Altıparmak, “TCK 299: Olmayan Hükümün Gazabı mı?” Güncel Hukuk, Ekim 2015, no. 10-142, 42-44.